

**Currículum integrat de
Llengua catalana i literatura
i Llengua castellana i literatura
a l'ESO**

Proposta de Segon Nivell de Concreció

INTRODUCCIÓ

La present proposta de segon nivell de concreció curricular fa un enfocament integrador de l'ensenyament de la llengua catalana i literatura i la llengua castellana i literatura. Aquesta integració és el resultat de la convergència d'objectius, de plantejaments didàctics similars i d'àmbits de reflexió comuns, i pretén, entre d'altres finalitats, evitar repeticions, unificar la terminologia emprada, optimitzar el temps, reforçar els continguts i potenciar els temes transversals.

L'enfocament integrador facilita la transferència d'aprenentatges lingüístics, sobretot els relacionats amb la competència comunicativa de l'alumnat i, a més, enriqueix la seva competència plurilingüe, imprescindible a la societat actual.

S'ha de ser conscient que el Currículum Integrat de Llengües (CIL) requereix una planificació conjunta de les matèries, per tal d'assegurar una bona coordinació de les programacions i les activitats didàctiques, i una bona transferència dels aprenentatges de l'alumnat.

L'elaboració d'aquest model de segon nivell s'ha hagut d'adaptar necessàriament al *Real Decreto de Mínimos* (3473/2000) 29 de desembre, i al primer nivell de concreció del CIL.

NIVELLS DE CONCRECIÓ CURRICULAR

La LOGSE planteja tres nivells de concreció curricular que assegurin els aspectes comuns de l'educació que tot l'alumnat d'una etapa ha de rebre, amb uns objectius, continguts i criteris d'avaluació mínims (primer nivell de concreció); l'adaptació de l'educació a la realitat de cada centre escolar, amb els projectes curriculars de centre (segon nivell de concreció); i l'adaptació a la realitat de l'alumnat, amb les unitats didàctiques (tercer nivell de concreció).

Primer nivell de concreció

És prescriptiu i ve fixat per la Conselleria d'Educació i Cultura. Dóna les directrius generals sobre què ensenyar a cada àrea i amb quins objectius. Conté els objectius generals de l'àrea, els continguts, els objectius referits a aquests continguts, els criteris d'avaluació, i les orientacions didàctiques per a l'ensenyament-aprenentatge i per a l'avaluació.

Segon nivell de concreció

És el desenvolupament i l'organització per a tota l'etapa dels continguts i dels criteris d'avaluació enunciats en el primer nivell. No és una programació per a l'aula, sinó que és l'explicitació dels continguts bàsics del currículum en un determinat ordre i d'acord amb uns criteris, de manera que permeti la programació de cada curs i l'elaboració posterior d'unitats didàctiques.

El segon nivell ha d'anar inclòs dins el PCC del centre, adaptant el primer nivell a les seves característiques socioculturals i geogràfiques i a les necessitats específiques de l'alumnat, per tal d'orientar i donar coherència al treball general del centre i a l'individual de cada professor/a.

Aquesta proposta de seqüenciació de segon nivell de concreció és genèrica, i no s'han pogut tenir en compte els diversos factors contextuals que determinen l'especificitat de cada centre. Però, amb les pertinents modificacions, pot ajudar el professorat en la seva tasca educativa.

El model que es presenta, perquè sigui vàlid per a un centre determinat i per a un alumnat concret, haurà de ser consensuat pels membres dels dos departaments i adaptat al seu context. Només després podrà ser incorporat en el PCC del centre. L'aplicació del currículum podrà fer-se de manera progressiva, en funció de les necessitats i possibilitats de cada centre.

Malgrat la importància que a la LOGSE tenen els temes transversals, aquesta proposta no desplega aquests continguts ja que no són específics de cap àrea en concret. La seva tria i aplicació han de ser un acord de tota la comunitat educativa i han de quedar reflectits en els seus PEC i PCC.

Tercer nivell de concreció

El tercer nivell de concreció d'una àrea precisa en detall què, com i quan ensenyar i avaluar. És la materialització a l'aula del segon nivell, és la programació que, per àrea o de forma interdisciplinària, elabora el professorat.

Quan es fan les programacions en aquest nivell s'han de tenir en compte les necessitats educatives de l'alumnat (adequació a la diversitat, interessos...), els recursos pedagògics del centre i l'opció del professorat pel que fa a metodologies didàctiques concretes.

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA

La proposta està dividida en sis blocs de continguts, d'acord amb el primer nivell de concreció:

Bloc I : La comunicació interpersonal. Usos i formes de la comunicació oral i escrita.

Bloc II: El text i la reflexió lingüística.

Bloc III: La comunicació literària.

Bloc IV: La llengua i la societat.

Bloc V: La llengua i els mitjans de comunicació.

Bloc VI: La llengua com a mitjà d'adquisició de nous aprenentatges.

Cadascun dels blocs té els següents subapartats: conceptes, procediments i actituds.

Als apartats de Conceptes i Procediments apareixen entre parèntesis amb numeració romana aquells continguts que es treballen a diferents cursos de manera cíclica i recurrent.

Els criteris d'avaluació apareixen seqüenciats, però no inclosos dins els blocs.

No s'inclouen les orientacions metodològiques perquè la Conselleria n'ha publicat un document on queden suficientment explicitades, a més de les ja contingudes al primer nivell de concreció del CIL.

Críteris d'avaluació

S'ha fet una redacció explicativa dels críteris d'avaluació del primer nivell de concreció del CIL, i s'han intentat ajustar, sempre que ha estat possible, als continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals d'aquesta proposta del segon nivell.

També s'ha intentat ser coherent en la seqüenciació dels continguts, i per aquest motiu s'han incorporat aquells elements que apareixen descrits a cadascun dels cursos.

Conceptes

S'ha cregut oportú seqüenciar els conceptes d'ESO (a diferència de la proposta d'EP) perquè la maduresa de l'alumnat ho permet i perquè existeix en aquest nivell la tradició de fer-ho.

Es presenten dividits en quatre columnes:

1. A la columna de l'esquerra apareix transcrit en lletra cursiva el primer nivell de concreció, per tal que el professorat en pugui tenir la referència constant.
2. A la columna següent apareixen els continguts conceptuals propis del català.
3. A la tercera columna hi ha els continguts comuns, que inclouen els conceptes que es poden treballar des de qualsevol àrea de llengua, independentment del codi lingüístic en què es transmeten.
4. A la columna de la dreta es mostren els continguts conceptuals propis del castellà.

Procediments

Els procediments estan seqüenciats per cursos (quatre columnes), però no s'ha fet distinció entre procediments comuns i específics, perquè es considera que les tècniques i estratègies d'aprenentatge són comunes a les àrees de llengua.

S'ha cregut oportú dividir els blocs I, II i III en dos apartats, un de llengua oral i un altre de llengua escrita, per tal de facilitar al professorat la seva aplicació a l'aula.

Actituds

Les actituds apareixen seqüenciades per cicles només al bloc IV, perquè n'hi ha algunes que requereixen un major grau d'abstracció i maduresa de l'alumnat.

A la resta de blocs les actituds no s'han seqüenciat, encara que és necessari que el professorat en faci l'aplicació progressiva pertinent.

OBJECTIUS GENERALS

L'ensenyament de les àrees de Llengua Catalana i Literatura i Llengua Castellana i Literatura en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria tindrà com a objectiu genèric l'enfortiment de les competències lingüístiques de base que facin possible la competència plena en totes dues llengües i la transferència de coneixements tot desenvolupant en els alumnes les capacitats següents en cadascuna de les dues llengües:

1. Comprendre discursos orals i escrits i interpretar-los amb una actitud crítica, reconeixent-ne les diferents finalitats i les situacions de comunicació en què es produeixen.
2. Comprendre i produir amb correcció diversos tipus de missatges orals i escrits aplicant-hi tècniques d'anàlisi i de síntesi.
3. Construir i expressar discursos orals i escrits amb coherència, cohesió i correcció, i amb adequació a les finalitats i situacions comunicatives.
4. Llegir amb fluïdesa, comprensió i actitud crítica, i valorar la lectura i l'escriptura com a formes de comunicació que constitueixen fonts d'enriquiment cultural i de plaer personal.
5. Reflexionar sobre els elements formals i els mecanismes de les dues llengües en els nivells fonològic, ortogràfic, morfològic, morfosintàctic, lexicosemàntic i textual i valorar les condicions de producció i recepció a fi de desenvolupar la capacitat de regular les pròpies produccions lingüístiques.
6. Accedir amb autonomia creixent a les obres literàries, com a mostres destacades del patrimoni cultural.
7. Reconèixer els principals gèneres i formes de la tradició literària i els principals corrents, autors i obres de les literatures catalana i castellana.
8. Comprendre i valorar la realitat sociolingüística de les Illes Balears i de l'Estat espanyol.
9. Reconèixer i analitzar els elements i les característiques dels mitjans de comunicació i valorar la seva importància en les manifestacions culturals contemporànies, amb la finalitat d'ampliar destreses discursives i desenvolupar actituds crítiques en relació amb els missatges que contenen.
10. Utilitzar les llengües com a instruments per a l'adquisició de nous aprenentatges, per a la comprensió i l'anàlisi de la realitat, per a la fixació i el desenvolupament del pensament, i per a la regulació de la pròpia activitat, fent ús de tècniques de maneig de la informació i de les tecnologies de la comunicació.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Primer Cicle

- 1. Copsar les idees essencials i la intenció de textos orals i escrits, de diferent tipus i distint nivell de formalitat, reconeixent possibles incoherències o ambigüitats de contingut, i expressar el seu contingut de forma oral i escrita aportant també una opinió personal.**

Es tracta de valorar la capacitat de l'alumne/a per assimilar el contingut de diferents tipus de textos formals i/o informals, tant orals com escrits, i extreure'n les idees principals i secundàries, fent especial esment als textos narratius i dialogats. Ha de resumir-ne el contingut de forma oral o escrita i expressar la seva opinió personal, relacionant-la amb idees o valors rellevants per a ell/a.

Ha de demostrar també que és capaç d'entendre la intencionalitat del text i destriar-ne els elements que intervenen a l'acte comunicatiu.

2. Resumir una exposició i una argumentació oral o escrita sobre un tema específic i conegut i reflectir-hi els principals arguments i els punts de vista dels participants.

L'alumne/a ha de ser capaç de sintetitzar el contingut d'un text oral o escrit de tipus expositiu o argumentatiu. El tema ha de ser específic i adequat a la seva edat i als seus interessos. Es valorarà la capacitat de selecció i de síntesi de la informació continguda en el text.

En el cas dels textos argumentatius, haurà de ser capaç de destriar els elements objectius dels subjectius, les informacions de les opinions, i saber contrastar els diferents punts de vista exposats.

3. Exposar i debatre oralment un tema de forma ordenada i fluida d'acord amb un guió previ, amb recerca i selecció prèvia de la informació, amb un ordre lògic en la presentació d'aquesta i dels arguments i emprant un registre adequat.

A partir d'un tema proposat, l'alumne/a ha de ser capaç de trobar-ne informació, seleccionar-la, elaborar-ne un guió i fer-ne una exposició i debat en públic.

Es tindrà en compte la seqüenciació lògica en la presentació de les informacions i arguments, així com la seva capacitat per defensar-los. El seu llenguatge haurà de ser adequat al contingut, a la intenció i a la situació comunicativa. Es valorarà també la utilització correcta dels recursos paralingüístics (entonació, velocitat, pauses, claredat en la dicció...).

4. Produir textos escrits de diferent tipus, adequant-los a la situació de comunicació, utilitzant una estructura organitzativa apropiada i respectant els criteris de correcció.

L'alumne/a ha de crear textos escrits, amb especial atenció als narratius i dialogats, respectant les propietats textuais bàsiques: adequació al context, coherència en la presentació de les idees, ús apropiat dels mecanismes de cohesió, i correcció gramatical.

5. Valorar la lectura i l'escriptura com a formes d'enriquiment i de plaer personal i com a formes d'accés al patrimoni cultural, accedint amb autonomia creixent al seu ús, especialment a l'hàbit lector.

Es tindrà en compte a l'hora de l'avaluació l'interès i la curiositat que l'alumne/a demostra per la lectura i l'escriptura com a fonts d'informació, de plaer, d'obertura al món, d'autoconeixement, de creixement personal, d'accés al patrimoni cultural i com a forma d'oci plaent. Així mateix, es valorarà l'assoliment progressiu del grau d'autonomia pel que fa a l'hàbit lector.

6. Utilitzar la reflexió sobre els mecanismes de les llengües i el coneixement dels elements formals (fonètics, gramàtics, lèxics i textuais) per millorar la comprensió de textos aliens i la producció dels propis, fent ús dels instruments d'ajut pertinents.

L'alumne/a ha de reconèixer les unitats de la llengua, les seves classes i relacions (correspondències entre sons i grafies, la síl·laba, l'oració simple, mecanismes de formació de paraules...) i ser capaç d'utilitzar-les correctament a nivell oral i escrit.

Es valorarà l'adquisició progressiva de coneixements i, sobretot, la seva aplicació en la comprensió i producció de textos de dificultat creixent, així com també la utilització adequada de materials de suport.

7. Identificar el gènere d'un text literari, reconeixent-ne els elements estructurals bàsics i els principals elements i recursos retòrics que hi són emprats i saber-ne emetre una valoració personal.

Prèvia lectura d'un text literari complet o de fragments de certa extensió amb sentit unitari, l'alumne/a n'ha de reconèixer el gènere, l'estructura, els personatges, l'argument, l'espai, el temps..., i també els procediments retòrics emprats.

La lectura dels textos ha d'orientar-se a l'ampliació de l'experiència lectora de l'alumne/a, per tal desenvolupar la seva capacitat de recreació i creació de textos literaris.

Així mateix es tindrà en compte la capacitat de l'alumne/a d'emetre una opinió crítica i raonada com a lector actiu.

8. Identificar, localitzar i relacionar les grans àrees lingüístiques de l'Estat espanyol i les varietats geogràfiques més importants.

La intenció d'aquest criteri és comprovar que l'alumne/a identifica i localitza geogràficament les llengües que es parlen a l'Estat espanyol, i les relacions que s'hi estableixen. També es valorarà que, basant-se en l'anàlisi de mostres textuais orals i escrites, l'alumne/a reconegui les principals varietats geogràfiques i socials de les llengües catalana i castellana.

L'alumne/a ha de ser conscient de la unitat de la llengua catalana i ha de valorar les diferents varietats geogràfiques com a riquesa patrimonial comuna.

9. Diferenciar i interpretar els fenòmens d'interferència lingüística i d'ús de les llengües.

El criteri vol comprovar el coneixement per part de l'alumne/a de les relacions entre les llengües – romàniques o no –, i les interferències lingüístiques entre elles. També es pretén avaluar la capacitat de l'alumne/a per detectar i corregir aquestes interferències.

Basant-se en la realitat més propera a l'alumne/a, aquest/a haurà de reconèixer situacions de contacte entre llengües i fer-ne una interpretació d'acord amb el que s'ha treballat dins l'aula.

10. Distingir els principals recursos verbals i no verbals utilitzats pels mitjans de comunicació per a l'elaboració i la difusió d'informacions i d'opinions i actuar críticament davant aquests missatges.

El criteri proposat centra la seva atenció en la capacitat de l'alumne/a per analitzar els elements verbals i no verbals en la interpretació de missatges, tant d'informació com d'opinió, dels distints mitjans de comunicació social.

L'alumne/a també haurà de demostrar una actitud crítica raonada davant els diferents tipus de missatges transmesos pels mitjans de comunicació.

11. Produir missatges que integrin el llenguatge verbal i no verbal tenint en compte la situació de comunicació i comparar els procediments expressius d'aquests llenguatges.

El criteri pretén comprovar si l'alumne/a és capaç d'expressar les seves vivències i fantasies mitjançant textos que combinin codis verbals i no verbals (còmics, cartells, auques, espais televisius i radiofònics, dramatitzacions...) fent ús dels recursos expressius treballats a classe.

El professorat procurarà que també es treballi la producció de diferents gèneres periodístics, especialment notícies, cròniques, reportatges, entrevistes i editorials.

12. Integrar informacions procedents de distints textos sobre un mateix tema, amb la finalitat d'elaborar un text de síntesi en què es reflecteixin els aspectes més importants, els punts de vista diversos i l'opinió pròpia.

El criteri va dirigit a avaluar la capacitat de l'alumne/a per sintetitzar el contingut d'informacions diverses que tractin un mateix tema, de tal manera que en distingeixi les idees principals i secundàries, les contextualitzi, en contrasti els diferents punts de vista i expressi l'opinió pròpia raonada.

13. Planificar i dur a terme la consulta de diverses fonts d'informació, aplicant mitjans tradicionals o les tecnologies de la informació i la telecomunicació, per elaborar treballs senzills d'informació amb l'ajut dels mitjans tecnològics adequats.

El criteri vol comprovar si l'alumne/a, sol o en equip, està capacitat per investigar. Haurà de conèixer mètodes i tècniques de classificació dels recursos de consulta (els tradicionals i els procedents de les tecnologies de la informació i la comunicació) del centre i de l'entorn.

S'ha de considerar també la planificació de l'activitat, l'organització i el desenvolupament del treball proposat.

Tercer curs

1. Copsar les idees essencials i la intenció de textos orals i escrits, de diferent tipus i distint nivell de formalitat, reconeixent possibles incoherències o ambigüïtats de contingut, i expressar el seu contingut de forma oral i escrita aportant també una opinió personal.

Es tracta de valorar la capacitat de l'alumne/a per assimilar el contingut de diferents tipus de textos formals i/o informals, tant orals com escrits, i extreure'n les idees principals i secundàries, fent especial esment als textos narratius, dialogats, argumentatius i descriptius. Ha de sintetitzar-ne el contingut de forma oral o escrita i expressar la seva opinió personal, relacionant-la amb idees o valors rellevants per a ell/a.

Ha de demostrar també que és capaç d'entendre la intencionalitat del text i destriar-ne els elements que intervenen a l'acte comunicatiu.

2. Resumir una exposició i una argumentació oral o escrita sobre un tema específic i conegut i reflectir-hi els principals arguments i els punts de vista dels participants.

L'alumne/a ha de ser capaç de sintetitzar el contingut d'un text oral o escrit de tipus expositiu o argumentatiu. El tema ha de ser específic i adequat a la seva edat i als seus interessos. Es valorarà la seva capacitat de selecció i de síntesi de la informació continguda en el text.

En el cas dels textos argumentatius, haurà de ser capaç de destriar els elements objectius dels subjectius, les informacions de les opinions, i saber contrastar els diferents punts de vista exposats.

3. Exposar i debatre oralment un tema de forma ordenada i fluida d'acord amb un guió previ, amb recerca i selecció prèvia de la informació, amb un ordre lògic en la presentació d'aquesta i dels arguments i emprant un registre adequat.

A partir d'un tema proposat, l'alumne/a ha de ser capaç de trobar-ne informació, seleccionar-la, elaborar-ne un guió i fer-ne una exposició en públic.

Es tindrà en compte la seqüenciació lògica en la presentació de les informacions i arguments, així com la seva capacitat per defensar-los. El seu llenguatge haurà de ser adequat al contingut, a la intenció i a la situació comunicativa. Es valorarà també la utilització correcta dels recursos paralingüístics (entonació, velocitat, pauses, claredat en la dicció...).

4. Produir textos escrits de diferent tipus, adequant-los a la situació de comunicació, utilitzant una estructura organitzativa apropiada i respectant els criteris de correcció.

L'alumne/a ha de crear textos escrits, amb especial atenció als narratius, dialogats, argumentatius, i descriptius, respectant les propietats textuais bàsiques: adequació al context, coherència en la presentació de les idees, ús apropiat dels mecanismes de cohesió, i correcció gramatical.

5. Valorar la lectura i l'escriptura com a formes d'enriquiment i de plaer personal i com a formes d'accés al patrimoni cultural, accedint amb autonomia creixent al seu ús, especialment a l'hàbit lector.

Es tindrà en compte a l'hora de l'avaluació l'interès i la curiositat que l'alumne/a demostra per la lectura i l'escriptura com a fonts d'informació, de plaer, d'obertura al món, d'autoconeixement, de creixement personal, d'accés al patrimoni cultural i com a forma d'oci plaent. Així mateix, es valorarà l'assoliment progressiu del grau d'autonomia pel que fa a l'hàbit lector.

6. Utilitzar la reflexió sobre els mecanismes de les llengües i el coneixement dels elements formals (fonètics, gramàtics, lèxics i textuais) per millorar la comprensió de textos aliens i la producció dels propis, fent ús dels instruments d'ajut pertinents.

L'alumne/a ha de reconèixer i reflexionar sobre les unitats de la llengua, les seves classes i relacions (accentuació, dièresi, forma i funció del mot, l'oració composta, l'organització del lèxic...), i ser capaç d'utilitzar-les correctament a nivell oral i escrit.

Es valorarà l'adquisició progressiva de coneixements i, sobretot, la seva aplicació en la comprensió i producció de textos de dificultat creixent, així com també la utilització adequada de materials de suport.

7. Identificar el gènere d'un text literari, reconeixent-ne els elements estructurals bàsics i els principals elements i recursos retòrics que hi són emprats i saber-ne emetre una valoració personal.

Prèvia lectura d'un text literari complet o de fragments de certa extensió amb sentit unitari, l'alumne/a n'ha de reconèixer el gènere, l'estructura, els personatges, l'argument, l'espai, el temps..., i també la varietat de registres lingüístics i els procediments retòrics emprats.

La lectura dels textos ha d'orientar-se a l'ampliació de l'experiència lectora de l'alumne/a, per tal desenvolupar la seva capacitat de recreació i creació de textos literaris.

Així mateix es tindrà en compte la capacitat de l'alumne/a d'emetre una opinió crítica i raonada com a lector actiu.

8. Establir relacions entre les obres, els autors i els moviments literaris fonamentals de la història de les literatures catalana i castellana, interpretant-les a partir de les relacions contextuals.

A partir del coneixement d'obres, autors i moviments més representatius de les literatures catalana i castellana fins el segle XVIII, es valorarà que l'alumne/a sigui capaç d'establir relacions entre les manifestacions literàries i els esdeveniments històrics, socials i culturals.

L'objectiu és que l'alumne/a prengui consciència del fet literari com a producte cultural, situat en un context històric i social determinat.

9. Reconstruir els principals aspectes de la formació i evolució del català i del castellà i assenyalar-ne les principals àrees lingüístiques.

El criteri cerca que l'alumne/a demostrï coneixement dels aspectes bàsics de la història del català i del castellà, fent especial esment als processos de formació i evolució de les dues llengües. Així mateix es valorarà que localitzi geogràficament les llengües que es parlen a l'Estat espanyol i les relacions que s'hi estableixen.

Basant-se en l'anàlisi de mostres textuais orals i escrites, l'alumne/a ha de reconèixer també les principals varietats geogràfiques i socials del català i del castellà.

Ha de ser conscient de la unitat de la llengua catalana i n'ha de valorar les diferents variants geogràfiques com a riquesa patrimonial comuna.

10. Diferenciar i interpretar els fenòmens lingüístics que produeix el contacte de llengües.

El criteri vol comprovar el coneixement per part de l'alumne/a de les relacions entre les llengües – romàniques o no -, i les interferències lingüístiques entre elles. També es pretén avaluar la seva capacitat per detectar i corregir aquestes interferències.

Basant-se en la realitat més propera a l'alumne/a, aquest/a haurà de reconèixer situacions de contacte (bilingüisme i diglòssia) i de conflicte lingüístic entre llengües (català-castellà, català-anglès, castellà-anglès...) i fer-ne una interpretació..

11. Distingir els principals recursos verbals i no verbals utilitzats pels mitjans de comunicació per a l'elaboració i la difusió d'informacions i d'opinions i actuar críticament davant aquests missatges.

El criteri proposat centra la seva atenció en la capacitat de l'alumne/a per analitzar els elements verbals i no verbals en la interpretació de missatges, tant d'informació com d'opinió, dels distints mitjans de comunicació social.

L'alumne/a també haurà de demostrar una actitud crítica raonada davant els diferents tipus de missatges transmesos pels mitjans de comunicació, fent especial incidència en els missatges publicitaris que poden incitar a un consumisme desmesurat i nociu per a la persona.

12. Produir missatges que integrin el llenguatge verbal i no verbal tenint en compte la situació de comunicació i comparar els procediments expressius d'aquests llenguatges.

El criteri pretén comprovar si l'alumne/a és capaç d'expressar les seves vivències i fantasies mitjançant textos que combinin codis verbals i no verbals (còmics, cartells, auques, espais televisius i radiofònics, campanyes publicitàries...) fent ús dels recursos expressius treballats a classe.

El professorat procurarà que també es treballi la producció de diferents gèneres periodístics, especialment articles d'opinió, cartes a la direcció i crítiques o ressenyes.

13. Integrar informacions procedents de distints textos sobre un mateix tema, amb la finalitat d'elaborar un text de síntesi en què es reflecteixin els aspectes més importants, els punts de vista diversos i l'opinió pròpia.

El criteri va dirigit a avaluar la capacitat de l'alumne/a per sintetitzar el contingut d'informacions diverses que tractin un mateix tema, de tal manera que en distingeixi les idees principals i secundàries, les contextualitzi, en contrasti els diferents punts de vista i expressi l'opinió pròpia raonada.

14. Planificar i dur a terme la consulta de diverses fonts d'informació, aplicant mitjans tradicionals o les tecnologies de la informació i la telecomunicació, per elaborar treballs senzills d'informació amb l'ajut dels mitjans tecnològics adequats.

El criteri vol comprovar si l'alumne/a, sol o en equip, està capacitat/ada per investigar. Haurà de conèixer mètodes i tècniques de classificació dels recursos de consulta (els tradicionals i els procedents de les tecnologies de la informació i de la comunicació) del centre i de l'entorn.

Haurà d'iniciar-se en el maneig dels instruments informàtics d'ajut a la redacció (processadors de textos, correctors ortogràfics, programes d'autoedició...) i de recerca d'informació (bases de dades, Internet, enciclopèdies i diccionaris electrònics...).

S'ha de considerar també la planificació de l'activitat, l'organització i el desenvolupament del treball proposat.

Quart curs

1. Copsar les idees essencials i la intenció de textos orals i escrits, de diferent tipus i distint nivell de formalitat, reconeixent possibles incoherències o ambigüitats de contingut, i expressar el seu contingut de forma oral i escrita aportant també una opinió personal.

Es tracta de valorar la capacitat de l'alumne/a per assimilar el contingut de diferents tipus de textos formals i/o informals, tant orals com escrits, i extreure'n les idees principals i secundàries, fent especial esment als textos narratius, dialogats, argumentatius, expositius i descriptius. Ha de sintetitzar-ne el contingut de forma oral o escrita i expressar la seva opinió personal, relacionant-la amb idees o valors rellevants per a ell/a.

Ha de demostrar també que és capaç d'entendre la intencionalitat del text i destriar-ne els elements que intervenen a l'acte comunicatiu.

2. Resumir una exposició i una argumentació oral o escrita sobre un tema específic i conegut i reflectir-hi els principals arguments i els punts de vista dels participants.

L'alumne/a ha de ser capaç de sintetitzar el contingut d'un text oral o escrit de tipus expositiu o argumentatiu. El tema ha de ser específic i adequat a la seva edat i als seus interessos. Es valorarà la seva capacitat de selecció i de síntesi de la informació continguda en el text.

En el cas dels textos argumentatius, haurà de ser capaç de destriar els elements objectius dels subjectius, les informacions de les opinions, i saber contrastar els diferents punts de vista exposats.

3. Exposar i debatre oralment un tema de forma ordenada i fluida d'acord amb un guió previ, amb recerca i selecció prèvia de la informació, amb un ordre lògic en la presentació d'aquesta i dels arguments i emprant un registre adequat.

A partir d'un tema proposat, l'alumne/a ha de ser capaç de trobar-ne informació, seleccionar-la, elaborar-ne un guió i fer-ne una exposició en públic.

Es tindrà en compte la seqüenciació lògica en la presentació de les informacions i arguments, així com la seva capacitat per defensar-los. El seu llenguatge haurà de ser adequat al contingut, a la intenció i a la situació comunicativa. Es valorarà també la utilització correcta dels recursos paralingüístics (entonació, velocitat, pauses, claredat en la dicció...).

4. Produir textos escrits de diferent tipus, adequant-los a la situació de comunicació, utilitzant una estructura organitzativa apropiada i respectant els criteris de correcció.

L'alumne/a ha de crear textos escrits, amb especial atenció als narratius, dialogats, argumentatius, expositius i descriptius, respectant les propietats textuais bàsiques: adequació al context, coherència en la presentació de les idees, ús apropiat dels mecanismes de cohesió, i correcció gramatical.

5. Valorar la lectura i l'escriptura com a formes d'enriquiment i de plaer personal i com a formes d'accés al patrimoni cultural, accedint amb autonomia creixent al seu ús, especialment a l'hàbit lector.

Es tindrà en compte a l'hora de l'avaluació l'interès i la curiositat que l'alumne/a demostra per la lectura i l'escriptura com a fonts d'informació, de plaer, d'obertura al món, d'autoconeixement, de creixement personal, d'accés al patrimoni cultural i com a forma d'oci plaent. Així mateix, es valorarà l'assoliment progressiu del grau d'autonomia pel que fa a l'hàbit lector.

6. Utilitzar la reflexió sobre els mecanismes de les llengües i el coneixement dels elements formals (fonètics, gramàtics, lèxics i textuais) per millorar la comprensió de textos aliens i la producció dels propis, fent ús dels instruments d'ajut pertinents.

L'alumne/a ha de reconèixer i reflexionar sobre les unitats de la llengua, les seves classes i relacions (accentuació, dièresi, concordança i ordre, interferències morfològiques i sintàctiques...), i ser capaç d'utilitzar-les correctament a nivell oral i escrit.

Es valorarà l'adquisició progressiva de coneixements i la seva aplicació en la comprensió i producció de textos de dificultat creixent, així com també la utilització adequada de materials de suport.

7. Identificar el gènere d'un text literari, reconeixent-ne els elements estructurals bàsics i els principals elements i recursos retòrics que hi són emprats i saber-ne emetre una valoració personal.

Prèvia lectura d'un text literari complet o de fragments de certa extensió amb sentit unitari, l'alumne/a n'ha de reconèixer el gènere, l'estructura, els personatges, l'argument, l'espai, el temps..., i també la varietat de registres lingüístics i els procediments retòrics emprats.

La lectura dels textos ha d'orientar-se a l'ampliació de l'experiència lectora de l'alumne/a, per tal desenvolupar la seva capacitat de recreació i creació de textos literaris.

Així mateix es tindrà en compte la capacitat de l'alumne/a d'emetre una opinió crítica i raonada com a lector actiu.

8. Establir relacions entre les obres, els autors i els moviments literaris fonamentals de la història de les literatures catalana i castellana, interpretant-les a partir de les relacions contextuals.

A partir del coneixement d'obres, autors i moviments més representatius de les literatures catalana i castellana des del segle XIX fins a l'actualitat, es valorarà que l'alumne/a sigui capaç d'establir relacions entre les manifestacions literàries i els esdeveniments històrics, socials i culturals.

L'objectiu és que l'alumne/a prengui consciència del fet literari com a producte cultural, situat en un context històric i social determinat.

9. Distingir i classificar la variació lingüística de les llengües, valorant la funcionalitat de l'estàndard com a element unificador de la variació geogràfica, social i funcional.

Es pretén avaluar la capacitat de l'alumne/a per identificar les diferents varietats lingüístiques i fer-ne una classificació segons siguin geogràfiques, històriques, socials o funcionals.

També es tindrà en compte que l'alumne/a valori la necessitat d'un estàndard com a element cohesionador de les diferents varietats lingüístiques i que en faci un ús adequat.

10. Diferenciar i interpretar els fenòmens lingüístics que produeix el contacte de llengües i valorar la situació sociolingüística actual de les Illes Balears per tal d'evitar prejudicis lingüístics.

El criteri tracta d'orientar la valoració dels aprenentatges realitzats per l'alumne/a pel que fa a la identificació i anàlisi de situacions de conflicte lingüístic que s'hagin resolt per la via de la normalització o per la via de la substitució. Així mateix ha de ser capaç d'identificar situacions de bilingüisme, diglòssia, llengües minoritàries, llengües minoritzades... a partir d'exemples pròxims a la seva realitat.

També haurà de detectar i analitzar prejudicis lingüístics per tal d'evitar-los, i reconèixer els aspectes més elementals de la situació sociolingüística actual de l'Estat espanyol en general i de les Illes Balears en concret.

11. Distingir els principals recursos verbals i no verbals utilitzats pels mitjans de comunicació per a l'elaboració i la difusió d'informacions i d'opinions i actuar críticament davant aquests missatges.

El criteri proposat centra la seva atenció en la capacitat de l'alumne/a per analitzar els elements verbals i no verbals en la interpretació de missatges, tant d'informació com d'opinió, dels distints mitjans de comunicació social.

L'alumne/a també haurà de demostrar una actitud crítica raonada davant els diferents tipus de missatges transmesos pels mitjans de comunicació, fent especial esment als diferents mecanismes de persuasió.

12. Produir missatges que integrin el llenguatge verbal i no verbal tenint en compte la situació de comunicació i comparar els procediments expressius d'aquests llenguatges.

El criteri pretén comprovar si l'alumne/a és capaç d'expressar les seves vivències i fantasies mitjançant textos que combinin codis verbals i no verbals, sobretot d'espais televisius i radiofònics, fent ús dels recursos expressius treballats a classe.

El professorat procurarà que també es treballi la producció de diferents gèneres i subgèneres periodístics, especialment debats i enquestes.

13. Integrar informacions procedents de distints textos sobre un mateix tema, amb la finalitat d'elaborar un text de síntesi en què es reflecteixin els aspectes més importants, els punts de vista diversos i l'opinió pròpia.

El criteri va dirigit a avaluar la capacitat de l'alumne/a per sintetitzar el contingut d'informacions diverses que tractin un mateix tema, de tal manera que en distingeixi les idees principals i secundàries, les contextualitzi, en contrasti els diferents punts de vista i expressi l'opinió pròpia raonada.

14. Planificar i dur a terme la consulta de diverses fonts d'informació, aplicant mitjans tradicionals o les tecnologies de la informació i la telecomunicació, per elaborar treballs senzills d'informació amb l'ajut dels mitjans tecnològics adequats.

El criteri vol comprovar si l'alumne/a, sol o enn equip, està capacitat/da per investigar. Haurà de conèixer mètodes i tècniques de classificació dels recursos de consulta (els tradicionals i els procedents de les tecnologies de la informació i de la comunicació) del centre i de l'entorn.

Hauran d'iniciar-se en el maneig dels instruments informàtics d'ajut a la redacció (processadors de textos, correctors ortogràfics, programes d'autoedició...) i de recerca d'informació (bases de dades, Internet, enciclopèdies i diccionaris electrònics...).

S'ha de considerar també la planificació de l'activitat, l'organització i el desenvolupament del treball proposat.

BLOC I

LA COMUNICACIÓ INTERPERSONAL. USOS I FORMES DE LA COMUNICACIÓ ORAL I ESCRITA.

Conceptes, Procediments i Actituds.

Bloc I: La comunicació interpersonal. Usos i formes de la comunicació oral i escrita.

Conceptes de 1r d'ESO

<i>Primer nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. La comunicació: elements.</i>		<p>1. La comunicació humana. Elements i procés.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concepte de comunicació. - La comunicació i el llenguatge. Els orígens del llenguatge. - Esquema bàsic de la comunicació. Elements i condicions. - Procés de la comunicació humana. Característiques i fases. - Elements no lingüístics de la comunicació oral: entonació, gesticulació, to de veu... 	
<i>2. Tipus de textos orals i escrits: textos espontanis i planificats.</i>		<p>1. Tipus de missatges orals. Característiques i finalitats (I).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Missatges orals de comunicació singular 	

		<p>(planificats i espontanis) : la presentació i l'exposició. La narració i la descripció.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Missatges orals de comunicació plural (planificats i espontanis) : el diàleg, l'entrevista i el debat. - Missatges orals de tipus literari: la dramatització i la recitació (I). <p>2. Tipus de missatges escrits. Classificació i recursos (I).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tipus de text. La narració i la descripció. El diàleg. - La comunicació personal: notes, cartes, dedicatòries, diari personal...(I). - La comunicació escolar: exàmens, actes de reunió, treballs.... - La comunicació laboral: la reclamació. 	
--	--	--	--

Bloc I: La comunicació interpersonal. Usos i formes de la comunicació oral i escrita.

Conceptes de 2n d' ESO

<i>Primer nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
1. La comunicació: funcions		<p>1. La comunicació: les funcions del llenguatge.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Les funcions expressiva, conativa, referencial i fàtica. Caracterització i recursos. 	
2. Tipus de textos orals i escrits: textos espontanis i planificats		<p>1. Tipus de missatges orals. Característiques i finalitats (II).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Missatges orals de comunicació singular (planificats i espontanis) : el discurs i la conferència. L'exposició i l'argumentació. - Missatges orals de comunicació plural (planificats i espontanis) : l'enquesta, el col·loqui i la taula rodona. - Missatges orals de tipus literari: la dramatització i la recitació (II). 	

		<p>2. Tipus de missatges escrits. Classificació i recursos (II).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tipus de textos: l'exposició i l'argumentació. - La comunicació personal: notes, cartes, dedicatòries, diari personal (II). - La comunicació escolar: treballs, recensions, comentaris, exàmens... - La comunicació laboral: instàncies, informes, sol·licituds, reclamacions... 	
--	--	--	--

Bloc I: La comunicació interpersonal. Usos i formes de la comunicació oral i escrita.

Conceptes de 3r d'ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. La comunicació. Procediments de modalització.</i>		<ol style="list-style-type: none"> 1. La comunicació com a transmissió d'informació mitjançant signes. Classes de signes. El signe lingüístic. 2. Els missatges orals i escrits en funció del context, la forma, i la intenció dels emissors i dels receptors. 3. Llengua parlada i llengua escrita: semblances, diferències i relacions.. 	
<i>2. La comunicació oral: peculiaritats i trets.</i>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Característiques lingüístiques i no lingüístiques de la comunicació oral. Les convencions: torn de paraula, vocalització, entonació, volum, silencis. 	
<i>3. La comunicació escrita: peculiaritats i trets.</i>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Característiques lingüístiques i no lingüístiques de la comunicació escrita. Les convencions: diferents tipus de 	

		suport (paper, pantalla...), codi lingüístic, normes (ortografia, sintaxi...), cal·ligrafia, tipografia.	
<i>4. Tipus de textos segons l'estructura seqüencial dominant.</i>		1. Tipus de text segons l'estructura seqüencial dominant (I): narració, descripció i diàleg.	

Bloc I: La comunicació interpersonal. Usos i formes de la comunicació oral i escrita.

Conceptes de 4t d'ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. La comunicació oral: tècniques.</i>		1. La comunicació oral: tècniques i estratègies.	
<i>2. La comunicació escrita: tècniques.</i>		1. La comunicació escrita: tècniques i estratègies.	
<i>3. La comunicació no verbal.</i>		1. La comunicació no verbal: característiques i formes de transmissió.	
<i>4. Tipus de textos segons l'estructura seqüencial dominant.</i>		1. Tipus de textos segons l'estructura seqüencial dominant (II): la narració, la descripció, el diàleg, l'exposició i l'argumentació.	

Bloc I: La comunicació interpersonal. Usos i formes de la comunicació oral i escrita.

**Procediments
LLENGUA ORAL**

Primer d' ESO	Segon d' ESO	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
1.Reconeixement dels elements de la comunicació en un text oral.			
		1. Identificació, anàlisi i classificació de signes lingüístics i no lingüístics (I).	1. Identificació, anàlisi i classificació de signes lingüístics i no lingüístics (II).
2. Reconeixement de les relacions entre els interlocutors en un text oral.			
	1. Determinació de les funcions comunicatives presents en un text oral.		
		3. Reconeixement dels elements modalitzadors (actitud de l'emissor, funció dominant) en un text oral... (I).	2. Reconeixement dels elements modalitzadors (actitud de l'emissor, funció dominant) en un text oral... (II).

3. Reconeixement del nivell de formalitat en un text oral (I).	2. Reconeixement del nivell de formalitat en un text oral (II).		
		3. Identificació de les principals característiques dels textos orals (I).	3. Identificació de les principals característiques dels textos orals (II).
4. Comprensió i classificació de missatges orals (I).	3. Comprensió i classificació de missatges orals (II).		
		4. Maneig de mitjans audiovisuals per elaborar missatges orals (I).	4. Maneig de mitjans audiovisuals per elaborar missatges orals (II).
5. Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries. (I).	4. Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries (II).	5. Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries (III).	5. Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries (IV).
6. Producció de textos orals espontanis (I).	5. Producció de textos orals espontanis (II).	6. Producció de textos orals espontanis (III).	6. Producció de textos orals espontanis (IV).
7. Preparació, producció i exposició de textos orals planificats (I).	6. Preparació, producció i exposició de textos orals planificats (II).	7. Preparació, producció i exposició de textos orals planificats (III).	7. Preparació, producció i exposició de textos orals espontanis i planificats (IV).
8. Anàlisi i planificació de diferents tipus de textos orals (I).	7. Anàlisi i planificació de diferents tipus de textos orals (II).	8. Anàlisi i planificació de diferents tipus de textos orals segons	8. Anàlisi i planificació de diferents tipus de textos orals

		l'estructura seqüencial dominant (I).	segons l'estructura seqüencial dominant (II).
9. Elaboració de textos orals amb atenció específica als textos narratius.	8. Elaboració de textos orals amb atenció específica als textos narratius i dialogats.	9. Elaboració de textos orals amb atenció específica als textos narratius, dialogats, argumentatius i descriptius.	9. Elaboració de textos orals amb atenció específica als textos narratius, dialogats, argumentatius, descriptius, expositius i prescriptius.
10. Lectura expressiva en veu alta (I).	9. Lectura expressiva en veu alta (II).	10. Lectura expressiva en veu alta (III).	10. Lectura expressiva en veu alta (IV).
11. Dramatització (I).	10. Dramatització (II).	11. Dramatització (III).	11. Dramatització (IV).
12. Memorització (I).	11. Memorització (II).	12. Memorització (III).	12. Memorització (IV).
13. Anàlisi i aplicació de les normes de l'intercanvi comunicatiu oral (I).	12. Anàlisi i aplicació de les normes de l'intercanvi comunicatiu oral (II).	13 Anàlisi i aplicació de les normes de l'intercanvi comunicatiu oral (III).	13. Anàlisi i aplicació de les normes de l'intercanvi comunicatiu oral (IV).
		14. Anàlisi i ús de la llengua d'acord al registre requerit a cada situació comunicativa (I).	14. Anàlisi i ús de la llengua d'acord al registre requerit a cada situació comunicativa (II).

Bloc I: La comunicació interpersonal. Usos i formes de la comunicació oral i escrita.

**Procediments
LLENGUA ESCRITA**

Primer d'ES0	Segon d' ES0	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
1. Reconeixement dels elements de la comunicació en un text escrit.			
		1. Identificació, anàlisi i classificació de signes lingüístics i no lingüístics (I).	1. Identificació, anàlisi i classificació de signes lingüístics i no lingüístics (II).
2. Reconeixement de les relacions entre els interlocutors que apareixen en un text escrit.			
	1. Determinació de les funcions comunicatives presents en un text escrit.		
		2. Reconeixement dels elements modalitzadors (actitud de l'emissor, funció predominant...) en un text escrit (I).	2. Reconeixement dels elements modalitzadors (actitud de l'emissor, funció predominant...) en un text escrit (II).

3. Reconeixement del nivell de formalitat en un text escrit (I).	2.Reconeixement del nivell de formalitat en un text escrit (II).		
4. Identificació de la intencionalitat dels textos escrits (I).	3. Identificació de la intencionalitat dels textos escrits (II).	3. Identificació de la intencionalitat i reconeixement del contingut ideològic d'un text escrit (I).	3. Identificació de la intencionalitat i reconeixement del contingut ideològic d'un text escrit (II). 1.
5. Comprensió i classificació de missatges escrits (I).	4. Comprensió i classificació de missatges escrits (II).		
		4. Identificació de les principals característiques dels textos escrits (I).	4. Identificació de les principals característiques dels textos escrits (II).
			5.Reconeixement de fets, opinions i interpretacions en un text escrit.
6. Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries (I).	5. Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries (II).	5. Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries (III).	6. Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries (IV).
7. Anàlisi i planificació de diferents tipus de textos escrits (I).	6. Anàlisi i planificació de diferents tipus de textos escrits (II).	6. Anàlisi i planificació de diferents tipus de textos escrits segons l'estructura seqüencial dominant (I).	7. Anàlisi i planificació de diferents tipus de textos escrits segons l'estructura seqüencial dominant (II).
8. Elaboració de textos escrits amb atenció específica als textos	7. Elaboració de textos escrits amb atenció específica als textos	7. Elaboració de textos escrits amb atenció específica als textos	8. Elaboració de textos escrits amb atenció específica als textos

narratius.	narratius i dialogats.	narratius, dialogats, argumentatius i descriptius.	narratius, dialogats, argumentatius, descriptius, expositius i prescriptius.
9. Conversió de textos orals en escrits (I).	7. Conversió de textos orals en escrits (II).		
		8. Transformació de textos d'un registre a un altre (I).	9. Transformació de textos d'un registre a un altre (II).
10. Elaboració d'un text de síntesi que integri informacions de diferents textos sobre un tema (I).	9. Elaboració d'un text de síntesi que integri informacions de diferents textos sobre un tema (II).	9. Elaboració d'un text de síntesi que integri informacions de diferents textos sobre un tema (III).	10. Elaboració d'un text de síntesi que integri informacions de diferents textos sobre un tema (IV).
		10. Utilització de textos escrits amb finalitats diverses (I).	11. Utilització de textos escrits amb finalitats diverses (II)
		11. Anàlisi i ús de la llengua d'acord amb el registre requerit a cada situació comunicativa (I).	12. Anàlisi i ús de la llengua d'acord amb el registre requerit a cada situació comunicativa (II).

Bloc I: La comunicació interpersonal. Usos i formes de la comunicació oral i escrita.

Actituds

PRIMER I SEGON CICLE

- 1 Valoració de les llengües com a instrument per satisfer una gamma àmplia de necessitats de comunicació.
- 2 Consciència de la importància i utilitat de la llengua parlada en la comunicació social i personal.
- 3 Participació en activitats orals adequades a l'edat i als interessos.
- 4 Atenció a la genuïnitat de l'expressió.
- 5 Interès per conèixer el funcionament de la llengua com a sistema.
- 6 Respecte per les convencions que regulen l'expressió oral i escrita.
- 7 Valoració de la llengua oral i escrita com una forma de coneixement, plaer, persuasió, informació, manipulació...
- 8 Interès, esforç i autoexigència en l'elaboració rigorosa i sistemàtica de les produccions pròpies, reconeixent l'error com a part integrant del procés d'aprenentatge.
- 9 Respecte per les opinions alienes.
- 10 Valoració de l'esforç d'altri per millorar l'expressió oral i escrita.

BLOC II

EL TEXT I LA REFLEXIÓ LINGÜÍSTICA.

Conceptes, Procediments i Actituds.

BLOC II: El text i la reflexió lingüística

Conceptes de 1r d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. Norma fonètica i ortogràfica: del so a la paraula.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Els sons vocàlics. Graus d'obertura. 2. Els sons consonàntics. 3. L'alfabet català. 4. La norma culta (I). Principals normes fonètiques. 5. Normes generals d'accentuació (I). 6. Ortografia de les vocals i de les consonants (I). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Correspondència entre sons i grafies de la llengua. L'alfabet. 2. La norma culta (I). 3. La síl·laba: definició. Síl·laba tònica i àtona. 4. Accentuació gràfica i prosòdica (I). 5. Principals regles ortogràfiques. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Els sons consonàntics. 2. L'alfabet castellà. 3. La norma culta (I). Principals normes fonètiques. 4. Normes generals d'accentuació (I). 5. Ortografia de les consonants (I).

	<p>7. L'apòstrof i les contraccions.</p> <p>8. Els signes d'exclamació i interrogació (I).</p>	<p>6. Relacions entre entonació i signes de puntuació (I).</p>	<p>6. Les contraccions.</p> <p>7. Els signes d'exclamació i interrogació (I).</p>
<p>2. Gramàtica. - El mot: morfologia. - L'oració simple.</p>	<p>1. Particularitats de la morfologia del nom, de l'adjectiu, dels determinants i dels pronoms (I).</p> <p>2. L'article salat i l'article literari.</p> <p>3. Característiques de la conjugació verbal en català.</p> <p>4. Els verbs auxiliars.</p> <p>5. Principals verbs irregulars (I).</p> <p>6. La norma culta: vulgarismes morfològics.</p>	<p>1. El mot. Morfologia del nom, de l'adjectiu, dels determinants i dels pronoms (I). El gènere i el nombre.</p> <p>2. El verb. Les conjugacions verbals: els morfemes indicadors de nombre, persona, temps i mode.</p> <p>3. Els verbs auxiliars.</p> <p>4. Verbs regulars i irregulars (I).</p> <p>5. La norma culta: vulgarismes morfològics.</p>	<p>1. Particularitats de la morfologia del nom, de l'adjectiu, dels determinants i dels pronoms (I).</p> <p>2. Característiques de la conjugació verbal en castellà.</p> <p>3. Els verbs auxiliars.</p> <p>4. Principals verbs irregulars (I).</p> <p>5. La norma culta: vulgarismes morfològics.</p>

		<p>6. L'oració simple: sintagma nominal (subjecte) i sintagma verbal (predicat). La concordança. Nucli i complements (I).</p> <p>7. Classes d'oracions: segons l'actitud del parlant i segons l'estructura del predicat.</p>	
<p>3. <i>Lèxic: estructura del mot.</i></p>	<p>1. Particularitats del català.</p>	<p>1. L'estructura del mot. Lexema i morfema.</p> <p>2. Mecanismes de formació de paraules (I).</p> <ul style="list-style-type: none"> - La derivació. Els afixos: prefixos, infixos i sufixos. - La composició i la parasíntesi. - Abreviatures, sigles i acrònims (I). 	<p>1. Particularitats del castellà.</p>

	2. La norma culta: vulgarismes lèxics.	3. La norma culta: vulgarismes lèxics.	2. La norma culta: vulgarismes lèxics.
--	--	--	--

BLOC II: El text i la reflexió lingüística.

Conceptes de 2n d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. Norma fonètica i ortogràfica: sons i grafies de la llengua.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. La norma culta (II): els grups cultes. 2. La separació de síl·labes. 3. Particularitats de l'accentuació. 4. Ortografia de les vocals i de les consonants (II). 5. Els signes d'exclamació i d'interrogació (II).	<ol style="list-style-type: none"> 1. La norma culta (II). Els grups cultes. 2. La síl·laba (I). El diftong i el hiat. El triftong. Els dígrafs. 3. L'accentuació (II). 4. Principals regles ortogràfiques (II). 5. Relacions entre entonació i signes de puntuació (II).	<ol style="list-style-type: none"> 1. La norma culta (II): els grups cultes. 2. La separació de síl·labes. 3. Particularitats de l'accentuació. 4. Ortografia de les consonants (II). 5. Els signes d'exclamació i d'interrogació (II).
<i>2. Gramàtica. - Sintagmes, complements i relacionants.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Particularitats morfològiques del nom, de l'adjectiu, dels determinants i dels pronoms (II).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Morfologia del nom, de l'adjectiu, dels determinants i dels pronoms (II).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Particularitats morfològiques del nom, de l'adjectiu, dels determinants i dels pronoms (II).

<p>- <i>L'oració simple: classes d'oracions.</i></p>	<p>2. La norma culta: els pronoms. 3. Principals verbs irregulars (II). 4. Els relacionants.</p>	<p>2. La norma culta: els pronoms. 3. Verbs regulars i irregulars (II). 4. L'oració simple: sintagma nominal (subjecte) i sintagma verbal (predicat). Nucli i complements (II). Els altres sintagmes. 5 Els relacionants. Les preposicions. Les conjuncions. 6 L'oració simple: classes d'oracions.</p>	<p>2. La norma culta: els pronoms. 3. Principals verbs irregulars (II). 4. Els relacionants.</p>
<p>3. <i>Lèxic. Relació entre mots per la forma i el significat.</i></p>	<p>1. La norma culta: dialectalismes. 2. Particularitats del català.</p>	<p>1. La norma culta: dialectalismes. 2. Mecanismes de formació de paraules (II). 3. Polisèmia, homonímia, sinonímia, antonímia (I). Hiperonímia i hiponímia. 4. L'habilitació. 6. Lexicalització: locucions, frases fetes, modismes i refranys (I).</p>	<p>1. La norma culta: dialectalismes. 2. Particularitats del castellà.</p>

<p><i>4. El text: característiques textuais.</i></p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Característiques textuais formals: suport, lletra, disposició del text, imatge.... 2. Introducció als diferents tipus de text (I). 3. L'adequació (I).	
--	--	---	--

Bloc II: El text i la reflexió lingüística

Conceptes de 3r d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. Norma fonètica i ortogràfica. Interferències fonètiques.</i>	<p>1. Els diacrítics i accentuació dels mots compostos en català.</p> <p>2. La dièresi (I).</p> <p>3. Reforç de les regles ortogràfiques específiques.</p> <p>4. Les interferències català-castellà en l'accentuació, fonètiques i ortogràfiques. (I).</p>	<p>1. L'accentuació (III): - els diacrítics. - l'accentuació als mots compostos.</p> <p>2. La dièresi (I).</p> <p>3. Reforç ortogràfic (III).</p> <p>4. Les interferències en l'accentuació, fonètiques i ortogràfiques (I).</p>	<p>1. Els diacrítics i accentuació dels mots compostos en castellà.</p> <p>2. La dièresi (I).</p> <p>3. Reforç de les regles ortogràfiques específiques.</p> <p>4. Les interferències castellà-català en l'accentuació, fonètiques i ortogràfiques. (I).</p>
<i>2. Gramàtica. Categories i funcions. L'oració composta.</i>	<p>1. Particularitats morfològiques del nom, de l'adjectiu i dels determinants (III).</p>	<p>1. Morfologia del nom, de l'adjectiu, dels determinants i dels pronoms (III). Morfologia de l'adverbi.</p> <p>2. Categories gramaticals.</p>	<p>1. Particularitats morfològiques del nom, de l'adjectiu i dels determinants (III).</p>

	<p>2. Característiques de les oracions subordinades.</p> <p>3. Verbs regulars i irregulars en català (III).</p> <p>4. La norma culta (III). El verb. La preposició.</p>	<p>3. Funcions del nom, de l'adjectiu, del verb i de l'adverbi.</p> <p>4. L'oració composta. Coordinació i subordinació.</p> <p>5. Els verbs regulars i irregulars (III).</p> <p>7. La norma culta (III). El verb. La preposició.</p>	<p>2. Característiques de les oracions subordinades.</p> <p>3. Verbs regulars i irregulars en castellà (III).</p> <p>4. La norma culta (III). El verb. La preposició.</p>
<p>3. <i>Mecanismes de formació de paraules.</i></p>	<p>1. La lexicalització en català (I).</p>	<p>1. Mecanismes de formació de paraules (III).</p> <p>2. Polisèmia, sinonímia, antonímia, homonímia (II). Hiperonímia i hiponímia.</p> <p>3. Els camps semàntics. Famílies lèxiques (I).</p> <p>4. La denotació i la connotació. Tabú i eufemisme (I).</p> <p>5. Lexicalització: locucions, frases fetes, modismes, refranys (II).</p> <p>6. Mots patrimonials, cultismes i neologismes.</p>	<p>1. La lexicalització en castellà (I).</p>
<p>4. <i>Interferències lèxiques.</i></p>	<p>1. Interferències lèxiques castellà-català.</p>	<p>1. La interferència lèxica: préstecs, manlleus i barbarismes (I).</p>	<p>1. Interferències lèxiques català-castellà.</p>

<p><i>5.El text. Els textos segons els registres lingüístics: l'adequació. La presentació oral i escrita. L'estil.</i></p>	<p>1. La cohesió en català (I).</p>	<p>1. L'adequació (II). 2.La coherència (I). 3. La cohesió (I). 4. Grau de formalitat del text. 5.Normes de presentació oral i escrita. 6 L'estil del text.</p>	<p>1. La cohesió en castellà (I).</p>
--	-------------------------------------	--	---------------------------------------

Bloc II: El text i la reflexió lingüística.

Conceptes de 4t d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. Norma fonètica i ortogràfica. Ús de correctors ortogràfics.</i>	<p>1. La dièresi (II).</p> <p>2. Interferències català-castellà en l'accentuació, fonètiques i ortogràfiques (II).</p> <p>3. Correctors ortogràfics.</p>	<p>1. Accentuació (IV).</p> <p>2. La dièresi (II).</p> <p>3. Reforç ortogràfic (IV).</p> <p>4. Abreviatures, acrònims i sigles (II).</p> <p>5. Interferències en l'accentuació, fonètiques i ortogràfiques (II).</p> <p>6. Els correctors ortogràfics.</p>	<p>1. La dièresi (II).</p> <p>2. Interferències castellà-català en l'accentuació, fonètiques i ortogràfiques (II).</p> <p>3. Correctors ortogràfics.</p>

<p>2. <i>Gramàtica. Text i discurs.</i></p>	<p>1. La norma culta (IV). Principals problemes sintàctics. La concordança i l'ordre.</p> <p>2. Verbs regulars i irregulars en català.</p>	<p>1. La norma culta (IV). Principals problemes sintàctics. La concordança i l'ordre.</p> <p>2. Tipus de text: narració, descripció, exposició i argumentació (II).</p> <p>3. Estructura formal del text oral i escrit: parts, relacions entre parts, paràgrafs...</p> <p>4. Verbs regulars i irregulars (IV).</p>	<p>1. La norma culta (IV). Principals problemes sintàctics. La concordança i l'ordre.</p> <p>2. Verbs regulars i irregulars en castellà.</p>
<p>3. <i>Lèxic: La formació lèxica de la llengua.</i></p>	<p>1. La lexicalització en català (II).</p> <p>2. La interferència lèxica en català (II).</p>	<p>1. Els camps semàntics i les famílies lèxiques (II).</p> <p>2. La denotació i la connotació (II). Tabú i eufemisme.</p> <p>3. Lexicalització: locucions, frases fetes, modismes i refranys (III).</p> <p>4. La interferència lèxica: préstecs, manlleus i barbarismes (II).</p> <p>5. Mots patrimonials, cultismes i neologismes.</p> <p>6. Formació lèxica de la llengua: substrat, adstrat i superstrat.</p>	<p>1. La lexicalització en castellà (II).</p> <p>2. La interferència lèxica en castellà (II).</p>

<p><i>4. Interferències morfològiques i sintàctiques.</i></p>	<p>1. Interferències morfològiques i sintàctiques català-castellà.</p>	<p>1. La interferència morfològica i sintàctica.</p>	<p>1. Interferències morfològiques i sintàctiques castellà-català.</p>
<p><i>5. El text. Característiques: coherència i cohesió.</i></p>	<p>1. La cohesió en català (II). 2. Els connectors en català.</p>	<p>1. L'adequació (III). 2. La coherència (II). Principals elements de coherència textual. 3. La cohesió (II). Principals elements de cohesió textual.</p>	<p>1. La cohesió en castellà (II). 2. Els connectors en castellà.</p>

Bloc II: El text i la reflexió lingüística.

Procediments LLENGUA ORAL

Primer d' ESO	Segon d' ESO	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
1. Distinció de sons vocàlics i consonàntics.			
2. Reconeixement i classificació de les unitats lingüístiques als textos orals (I).	1. Reconeixement i classificació de les unitats lingüístiques als textos orals (II).	1. Reconeixement i classificació de les unitats lingüístiques als textos orals (III).	1. Reconeixement i classificació de les unitats lingüístiques als textos orals (IV).
3. Reconeixement de les relacions entre situació, context i registre d'ús (I).	2. Reconeixement de les relacions entre situació, context i registre d'ús (II).	2. Reconeixement de les relacions entre situació, context i registre d'ús (III).	2. Reconeixement de les relacions entre situació, context i registre d'ús (IV).
4. Reconeixement i correcció de les interferències fonètiques (I).	3. Reconeixement i correcció de les interferències fonètiques (II).	3. Reconeixement i correcció de les interferències fonètiques, morfològiques i sintàctiques (III).	3. Reconeixement i correcció de les interferències fonètiques, morfològiques i sintàctiques (IV).
4. Reconeixement de les	4. Pronunciació correcta dels		

principals regles fonètiques i vulgarismes de la norma culta del català i del castellà.	grups cultes.		
	5. Reconeixement de dialectalismes i vulgarismes morfològics i lèxics (I).	5. Reconeixement de dialectalismes i vulgarismes morfològics i lèxics (II).	
6. Expressió correcta atenent a l'entonació, l'adequació sintàctica i lèxica i a la coherència textual (I).	6. Expressió correcta atenent a l'entonació, l'adequació sintàctica i lèxica i a la coherència textual (II).	6. Expressió correcta atenent a l'entonació, l'adequació sintàctica i lèxica i a la coherència textual (III).	6. Expressió correcta atenent a l'entonació, l'adequació sintàctica i lèxica i a la coherència textual (IV).
7. Adequació a les convencions de la classe de text oral que correspongui (I).	7 Adequació a les convencions de la classe de text oral que correspongui (II).	7 Adequació a les convencions de la classe de text oral que correspongui (III).	7 Adequació a les convencions de la classe de text oral que correspongui (IV).
8. Esquematització de les idees o informacions principals d'un text oral.			
		8 Detecció i correcció d'errors als textos orals (I).	8 Detecció i correcció d'errors als textos orals (II).
9. Lectura de qualsevol mena de text d'acord amb les regles de la prosòdia (I).	9 Lectura de qualsevol mena de text d'acord amb les regles de la prosòdia (I).		

		9. Lectura expressiva de textos en prosa de tipologia diversa amb veu, entonació, dicció i velocitat adequats a la temàtica, a la intenció i al registre	9.Lectura expressiva de textos en prosa i vers de dificultat creixent amb veu, entonació, dicció i velocitat adequats a la temàtica, a la intenció i al registre.
--	--	--	---

Bloc II: El text i la reflexió lingüística.

Procediments LLENGUA ESCRITA

Primer d' ESO	Segon d' ESO	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
1. Reconeixement i classificació de les unitats lingüístiques als textos escrits (I).	1. Reconeixement i classificació de les unitats lingüístiques als textos escrits (II).	1. Reconeixement i classificació de les unitats lingüístiques als textos escrits (III).	1. Reconeixement i classificació de les unitats lingüístiques als textos escrits (IV).
2. Reconeixement i correcció de les interferències fonètiques (I).	2. Reconeixement i correcció de les interferències fonètiques (II).	2. Reconeixement i correcció de les interferències fonètiques, lèxiques, morfològiques i sintàctiques (I).	2. Reconeixement i correcció de les interferències fonètiques, lèxiques, morfològiques i sintàctiques (II).
3. Escripura amb lletra clara i llegible (I).	3. Escripura amb lletra clara i llegible (II).	3. Escripura amb lletra clara i llegible (III).	3. Escripura amb lletra clara i llegible (IV).
4. Organització adequada dels escrits: títol, marges, disposició adequada al tipus de text (I).	4. Organització adequada dels escrits: títol, marges, disposició adequada al tipus de text (II).	4. Organització adequada dels escrits: títol, marges, disposició adequada al tipus de text (III).	4. Organització adequada dels escrits: títol, marges, disposició adequada al tipus de text (IV).
5. Expressió correcta atenent a la puntuació, l'adequació sintàctica i lèxica i a la coherència i cohesió textuals (I).	5. Expressió correcta atenent a la puntuació, l'adequació sintàctica i lèxica i a la coherència i cohesió textuals (II).	5. Expressió correcta atenent a la puntuació, l'adequació sintàctica i lèxica, i a la coherència i cohesió textuals (III).	5. Expressió correcta atenent a la puntuació, l'adequació sintàctica i lèxica, i a la coherència i cohesió textuals (IV).

6. Adequació a les convencions del tipus d'escrit que correspongui (I).	6. Adequació a les convencions del tipus d'escrit que correspongui (II).	6. Adequació a les convencions del tipus d'escrit que correspongui (III).	6. Adequació a les convencions del tipus escrit que correspongui (IV).
7. Esquematització de les idees o informacions principals d'un text escrit (I).	7. Esquematització de les idees o informacions principals d'un text escrit (II).	7. Esquematització de les idees o informacions principals d'un text escrit (III).	
	8. Identificació de les idees o informacions secundàries d'un text i relació amb les principals (I).	8. Identificació de les idees o informacions secundàries d'un text i relació amb les principals (II).	
		9. Anàlisi de l'estructura d'un text (I).	7. Anàlisi de l'estructura d'un text (II).
			8. Síntesi personal de les idees o informacions principals.
8. Transformació i ordenació de textos.	9. Transformació de textos i ordenació d'oracions, eliminació d'oracions sobreres o sense sentit.	10. Transformació de textos i ordenació d'oracions, eliminació d'oracions sobreres o sense sentit i reordenació de paràgrafs.	9. Reparació textual: completar, substituir, destriar...
9. Identificació i aplicació de normes ortogràfiques i morfosintàctiques en la	10. Identificació i aplicació de normes ortogràfiques i morfosintàctiques en la producció	11. Identificació i aplicació de normes ortogràfiques i morfosintàctiques en la producció	10. Identificació i aplicació de normes ortogràfiques i morfosintàctiques en la producció

producció de textos (I).	de textos (II).	de textos (III).	de textos (IV).
10.Reconeixement i classificació de mots simples i derivats.	11.Reconeixement i classificació de mots simples, derivats i compostos.	12.Reconeixement i classificació de mots simples, derivats, compostos i parasintètics.	
11. Identificació de les diferents parts d'un mot derivat (lexema i morfema) (I).	12. Identificació de les diferents parts d'un mot derivat (lexema i morfema) i d'un mot compost (II).		
12. Identificació i aplicació de les formes verbals (I).	13. Identificació i aplicació de les formes verbals (II)	13. Identificació i aplicació de les formes verbals (III).	11. Identificació i aplicació de les formes verbals (IV).
13. Identificació dels elements constitutius de l'oració (I).	14. Identificació dels elements constitutius de l'oració (II).		
14. Identificació dels diferents complements de l'oració (I).	15. Identificació dels diferents complements de l'oració (II).		
15. Anàlisi sintàctica d'oracions simples (I).	16. Anàlisi sintàctica d'oracions simples (II).		
16. Identificació i anàlisi de les diferents classes d'oracions (I).	17. Identificació i anàlisi de les diferents classes d'oracions (II).		
		14. Identificació i anàlisi	12. Identificació i anàlisi

		d'estructures sintàctiques complexes (I).	d'estructures sintàctiques complexes (II).
		15. Identificació dels elements constitutius de l'oració composta.	
		16. Identificació i anàlisi de les diferents classes d'oracions compostes.	
		17. Anàlisi sintàctica d'oracions compostes.	
	18. Reconeixement de dialectalismes i vulgarismes morfològics i lèxics (I).	18. Reconeixement de dialectalismes i vulgarismes morfològics i lèxics (II).	
			13. Ús dels correctors ortogràfics.
	19. Ús correcte de signes de puntuació (I).		
17. Utilització dels afixos flexius en la formació de substantius i adjectius (noms d'oficis, llocs gentilicis, mots abstractes, etc.) i de les desinències en els verbs (I).	20. Utilització dels afixos flexius en la formació de substantius i adjectius (noms d'oficis, llocs gentilicis, mots abstractes, etc.) i de les desinències en els verbs (II).	19. Utilització dels afixos flexius en la formació de substantius i adjectius (noms d'oficis, llocs gentilicis, mots abstractes, etc.) i de les desinències en els verbs (III).	

			14. Reconeixement i utilització dels principals prefixos, infixos i sufixos de tipus culte, procedents del llatí i del grec.
	21. Adquisició de mecanismes per a la precisió lèxica. Ús adequat de locucions, modismes, frases fetes i refranys (I).	20. Adquisició de mecanismes per a la precisió lèxica. Ús adequat de locucions, modismes, frases fetes i refranys (II).	15. Adquisició de mecanismes per a la precisió lèxica. Ús adequat de locucions, modismes, frases fetes i refranys (II).
	22. Ús de diversos significats (polisèmia) de mots d'ús corrent segons el context (I).	21. Ús de diversos significats (polisèmia) de mots d'ús corrent segons el context (II).	16. Ús de diversos significats (polisèmia) de mots d'ús corrent segons el context (III).
	23. Reconeixement dels diferents mots que poden tenir significats semblants en uns mateixos contextos (sinonímia). Ús de mots i construccions sinònimes segons el context (I).	22. Reconeixement dels diferents mots que poden tenir significats semblants en uns mateixos contextos (sinonímia). Ús de mots i construccions sinònimes segons el context (II).	
	24. Reconeixement i utilització dels diferents tipus d'antonímia (I).	23. Reconeixement i utilització dels diferents tipus d'antonímia (II).	
		24. Interpretació i utilització de les locucions i frases fetes d'ús corrent i relacionades amb mots	17. Interpretació i utilització de les locucions i frases fetes d'ús corrent i relacionades amb mots

		bàsics (I).	bàsics (II).
		25. Elaboració de famílies lèxiques i camps semàntics (I).	18. Elaboració de famílies lèxiques i camps semàntics (II).
		26. Identificació i producció de textos denotatius i connotatius (I).	19. Identificació i producció de textos denotatius i connotatius (II).
		27. Identificació i correcció dels principals barbarismes, neologismes, préstecs i manlleus (I).	20. Identificació i correcció dels principals barbarismes, neologismes, préstecs i manlleus (II).
		28. Identificació del procediment d'habilitació.	
			21. Identificació i ús de cultismes i mots patrimonials.
			22. Disseny d'un esquema dels elements constitutius de la llengua (substrat, superstrat, adstrat).

Bloc II: El text i la reflexió lingüística.

Actituds

PRIMER I SEGON CICLE

1. Valoració de la importància de la reflexió sobre la llengua per regular les produccions lingüístiques pròpies i per comprendre les alienes.
2. Valoració dels missatges lingüístics com a base per a l'organització dels coneixements i l'expressió del propi pensament.
3. Valoració de la planificació textual i de la revisió d'acord amb els criteris d'adequació, cohesió, coherència i correcció.
4. Valoració de la precisió semàntica en l'ús de la llengua.
5. Respecte per les convencions lingüístiques i per les normes de coherència, correcció, cohesió i adequació.
6. Interès i esforç en l'elaboració de les produccions pròpies.
7. Actitud crítica i raonada davant la incoherència textual pròpia i aliena.
8. Interès per conèixer el funcionament de la llengua com a sistema i consciència que aquest coneixement pot ajudar a millorar la pròpia expressió.
9. Sensibilització crítica envers els aspectes de la llengua que reflecteixen valors i prejudicis (classistes, racistes, sexistes, lingüístics) per tal d'eliminar-los.
10. Interès i iniciativa per la participació voluntària en les activitats orals.

BLOC III

LA COMUNICACIÓ LITERÀRIA.

Conceptes, Procediments i Actituds.

Bloc III: La comunicació literària.

Conceptes de 1r d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. La literatura com a fenomen comunicatiu.</i>		<p>1. La literatura com a fet comunicatiu. Relació amb altres manifestacions artístiques. El llenguatge específic de la literatura.</p> <p>2. Característiques generals del llenguatge literari en comparació amb els registres col·loquial i estàndard (I).</p>	
<i>2. La transmissió de la literatura.</i>	<p>1. Les primeres mostres documentades en català. Les <i>Homilies d'Organyà</i> i el <i>Forum Iudicum</i>.</p>	<p>1. La transmissió oral. Joglars i trobadors. Rondalla, conte popular i llegenda.</p> <p>2. La transmissió escrita. Les primeres mostres documentades. Els copistes. Els monestirs.</p>	<p>1. Les primeres mostres documentades en castellà. Les <i>Glosas Silenses</i> i les <i>Jarchas</i>.</p>

		<p>3.La impremta. Les Universitats.</p> <p>4.Els nous espais de difusió de la literatura.</p>	
<p>3. <i>Els gèneres literaris: classificació i característiques.</i></p>		<p>1. Concepte de gènere. La narrativa. La lírica. El teatre. Característiques generals.</p>	
<p>4. <i>Característiques i recursos expressius del llenguatge literari (I)</i></p>	<p>1. El còmput sil·làbic en català (I).</p>	<p>1. Els recursos expressius del llenguatge literari (I).</p> <ul style="list-style-type: none"> - A nivell gràfic: forma de les paraules (tipografia), disposició espacial dels mots, els cal·ligrames i la poesia visual. - A nivell fònic: el ritme i la <i>rima</i> (I). 	<p>1. El còmput sil·làbic en castellà (I).</p>

Bloc III: La comunicació literària

Conceptes de 2n d'ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. Els gèneres literaris: narració, lírica i teatre. Elements i formes.</i>		<ol style="list-style-type: none"> 1. La narrativa.<ul style="list-style-type: none"> - Manifestacions literàries. - La tradició oral: rondalla, conte popular i llegenda. - El conte i la novel·la: estructura, temps, ambient, context, autor/a, punt de vista, personatges, acció. - Les diverses classes de novel·la segons el tema. 2. La lírica.<ul style="list-style-type: none"> - Lírica popular i culta. - La lírica i la funció expressiva. El <i>jo poètic</i>.	

		<ul style="list-style-type: none"> - Estructura formal: vers, estrofa, poema. Principals formes poètiques. La poesia de vers lliure. - Lírica i cançó. <p>3. El teatre.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elements caracteritzadors de l'obra escrita i de la seva representació. L'espai escènic. La interpretació. La direcció. El diàleg. - Classificació d'obres. La tragèdia, la comèdia i el drama. 	
<p><i>2. Característiques i recursos expressius del llenguatge literari (II).</i></p>		<p>1. Els recursos expressius del llenguatge literari (II).</p> <ul style="list-style-type: none"> - A nivell fònic: el ritme i la rima (II). Onomatopeia, al·literació, anàfora. - A nivell morfològic: la derivació i la 	

		<p>composició.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algunes figures importants: anàfora, reduplicació i jocs de paraules.	
--	--	--	--

Bloc III: La comunicació literària.

Conceptes de 3r d'ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. El registre literari.</i>		1. Característiques del llenguatge literari en comparació amb els registres col·loquial i estàndard (II).	
<i>2. El context historicosocial fins al segle XVIII.</i>	1. Periodització esquemàtica de la literatura catalana. Caracterització d'èpoques i moviments en relació amb els diversos gèneres literaris. Relacions amb la història i amb altres manifestacions culturals (I).	1. Periodització de les manifestacions literàries. Caracterització d'èpoques i moviments en relació amb els diversos gèneres. Relacions amb la història i amb altres manifestacions culturals (I). 2. Fonts de referència literària constants: La Bíblia. La literatura clàssica grega i romana. Els mites.	1. Periodització esquemàtica de la literatura castellana. Caracterització d'èpoques i moviments en relació amb els diversos gèneres literaris. Relacions amb la història i amb altres manifestacions culturals (I).
<i>3. Obres i autors més representatius de les literatures</i>	1. Moviments, obres i autors més representatius de la	1. Moviments, obres i autors més representatius (fins al segle	1. Moviments, obres i autors més representatius de la literatura

<p><i>catalana i castellana (fins al segle XVIII).</i></p>	<p>literatura catalana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Època medieval: dels trobadors a Ausiàs March. - La prosa: les cròniques. Ramon Llull. La literatura religiosa i moralitzant. - El segle XV: el Segle d'Or. Característiques. Autors i obres més representatius. <i>Tirant lo Blanc</i>, Jaume Roig, Ausiàs March. - La literatura culta i popular dels segles XVI, XVII i XVIII: la rondallística i el cançoner. 	<p>XVIII).</p>	<p>castellana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'Edat Mitjana: de les <i>Jarchas</i> a la lírica del segle XV. L'èpica: el <i>Poema del Mio Cid</i>. La prosa: de les primeres manifestacions en prosa a <i>El Conde Lucanor</i>. <i>Libro de Buen Amor</i>. - El segle XV: <i>La Celestina</i>, el <i>Romancero</i>, <i>Coplas a la muerte de su padre</i>. - El Renaixement. Característiques generals. Garcilaso de la Vega, Juan de la Cruz, <i>Lazarillo de Tormes</i>. - El Barroc. Característiques generals. Miguel de Cervantes, Lope de Vega, Luis de Góngora, Francisco de Quevedo, Calderón de la Barca. - El segle XVIII. Característiques generals. El teatre i la prosa.
--	--	----------------	---

<p>4. <i>Característiques i recursos expressius del llenguatge literari (III).</i></p>		<p>1. Els recursos expressius del llenguatge literari (III).</p> <ul style="list-style-type: none"> - A nivell morfològic: els arcaïsmes i els neologismes com a recursos literaris. Algunes figures importants: concatenació, calambur, acrònims, apòcope. - A nivell sintàctic: el·lipsi, hipèrbaton, asíndeton, polisíndeton, paral·lelisme, encavallament. 	
--	--	--	--

Bloc III: La comunicació literària.

Conceptes de 4t d'ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. El context historicosocial a partir del segle XIX.</i>	1. Periodització esquemàtica de la literatura catalana. Caracterització d'èpoques i moviments en relació amb els diversos gèneres literaris. Relacions amb la història i altres manifestacions culturals (II).	1. Periodització de les manifestacions literàries. Caracterització d'èpoques i moviments en relació amb els diversos gèneres literaris. Relacions amb la història i altres manifestacions culturals (II).	1. Periodització esquemàtica de la literatura castellana. Caracterització d'èpoques i moviments en relació amb els diversos gèneres literaris. Relacions amb la història i altres manifestacions culturals (II).
<i>2. Obres i autors més representatius de la literatura catalana i castellana (a partir del segle XIX).</i>	1. Moviments, obres i autors més representatius de la literatura catalana. <ul style="list-style-type: none"> - La Renaixença. - El Romanticisme. Aribau i Verdaguer. - El Costumisme. 	1. Moviments, obres i autors més representatius (a partir del segle XIX). <ul style="list-style-type: none"> 2. Fonts de referència literària constant (II). La literatura occidental. 	1. Moviments, obres i autors més representatius de la literatura castellana. <ul style="list-style-type: none"> - El Romanticisme. José de Espronceda i Gustavo Adolfo Bécquer. - El Costumisme. Mariano J. de Larra.

	<ul style="list-style-type: none"> - El Realisme i el Naturalisme. - Àngel Guimerà. - Narcís Oller. - El Modernisme. Víctor Català. - L'Escola Mallorquina. - El Noucentisme. Relacions i influències. Obres i autors més significatius. Josep Carner. - L'Avantguarda. Relacions i influències. Obres i autors més significatius. - La narrativa, el teatre i la poesia des de la dècada dels 30 fins a l'actualitat. Corrents, obres i autors més significatius 	<p>3. El segle XX: característiques generals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - El Realisme i el Naturalisme. Benito Pérez Galdós, Emilia Pardo Bazán i Leopoldo Alas "Clarín". - Modernisme i <i>Generación del 98</i>. Relacions i influències. Obres i autors més significatius. - L'Avantguarda i la <i>Generación del 27</i>. Relacions i influències. Obres i autors més significatius. - La narrativa, el teatre i la poesia des de la dècada dels 30 fins a l'actualitat. Corrents, obres i autors més significatius. - La literatura hispanoamericana. Relacions i influències. Obres i autors més significatius.
--	---	---	--

<p>3. <i>Característiques i recursos expressius del llenguatge literari (IV).</i></p>		<p>1 Els recursos expressius del llenguatge literari (IV).</p> <ul style="list-style-type: none"> - A nivell lèxic i semàntic: metàfora, comparació, epítet, sinestèsia, antonomàsia, metonímia, sinècdoque. - Altres figures: hipèrbole, paradoxa, antítesi, prosopopeia, apòstrofe, perífrasi, ironia, eufemisme, al·legoria, paràbola. 	
---	--	---	--

Bloc III: La Comunicació Literària

Procediments LLENGUA ORAL

Primer d' ESO	Segon d' ESO	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
1. Reflexió oral sobre les característiques de l'obra literària com a acte comunicatiu i com a producte estètic i lingüístic (I).	1. Reflexió oral sobre les característiques de l'obra literària com a acte comunicatiu i com a producte estètic i lingüístic (II).	1. Reflexió oral sobre les característiques de l'obra literària com a acte comunicatiu i com a producte estètic i lingüístic (III).	1. Reflexió oral sobre les característiques de l'obra literària com a acte comunicatiu i com a producte estètic i lingüístic (IV).
2. Reconeixement de textos que tinguin una intenció literària (I).	2. Reconeixement de textos que tinguin una intenció literària (II).	2. Reconeixement de textos que tinguin una intenció literària (III).	2. Reconeixement de textos que tinguin una intenció literària (IV).
3. Lectura expressiva de textos en prosa de tipus divers amb atenció especial a la veu, l'entonació, la dicció i la velocitat adequades a la temàtica, la intenció i el registre (I).	3. Lectura expressiva de textos en prosa, de tipus divers, amb atenció a la veu, l'entonació, la dicció i la velocitat adequades a la temàtica, la intenció i el registre (II).	3. Lectura expressiva de textos en prosa, de tipus divers, amb atenció a la veu, l'entonació, la dicció i la velocitat adequades a la temàtica, la intenció i el registre (III).	3. Lectura expressiva de textos en prosa, de tipus divers, amb atenció a la veu, l'entonació, la dicció i la velocitat adequades a la temàtica, la intenció i el registre (IV).
4. Lectura expressiva de textos poètics de dificultat creixent amb atenció especial a la veu, l'entonació, la dicció i la velocitat adequades (I).	4. Lectura expressiva de textos poètics de dificultat creixent amb atenció especial a la veu, l'entonació, la dicció i la velocitat adequades (II).	4. Lectura expressiva de textos poètics de dificultat creixent amb atenció especial a la veu, l'entonació, la dicció i la velocitat adequades (III).	4. Lectura expressiva de textos poètics de dificultat creixent amb atenció especial a la veu, l'entonació, la dicció i la velocitat adequades (IV).

Bloc III: La Comunicació Literària.

Procediments LLENGUA ESCRITA

Primer d' ESO	Segon d' ESO	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
1. Reflexió escrita sobre les característiques de l'obra literària com a acte comunicatiu i com a producte estètic i lingüístic (I).	1. Reflexió escrita sobre les característiques de l'obra literària com a acte comunicatiu i com a producte estètic i lingüístic (II).	1. Reflexió escrita sobre les característiques de l'obra literària com a acte comunicatiu i com a producte estètic i lingüístic (III).	1. Reflexió escrita sobre les característiques de l'obra literària com a acte comunicatiu i com a producte estètic i lingüístic (IV).
2. Reconeixement de textos que tinguin una intenció literària (I).	2. Reconeixement de textos que tinguin una intenció literària (II).	2. Reconeixement de textos que tinguin una intenció literària (III).	2. Reconeixement de textos que tinguin una intenció literària (IV).
3. Anàlisi adequat a l'edat de les característiques del llenguatge literari (I).	3. Anàlisi adequat a l'edat de les característiques del llenguatge literari (II).	3. Anàlisi adequat a l'edat de les característiques del llenguatge literari (III).	3. Anàlisi adequat a l'edat de les característiques del llenguatge literari (IV).
4. Lectura i anàlisi de textos literaris de diferent forma de transmissió (I).	4. Lectura i anàlisi de textos literaris de diferent forma de transmissió (II).	4. Lectura i anàlisi de textos literaris de diferent forma de transmissió (III).	4. Lectura i anàlisi de textos literaris de diferent forma de transmissió (IV).
5. Identificació dels recursos expressius, valorant-ne l'aportació a textos literaris i no literaris (I).	5. Identificació dels recursos expressius, valorant-ne l'aportació a textos literaris i no literaris (II).	5. Identificació dels recursos expressius, valorant-ne l'aportació a textos literaris i no literaris (III).	5. Identificació dels recursos expressius, valorant-ne l'aportació a textos literaris i no literaris (IV).

6. Reconeixement del registre emprat i anàlisi de les característiques morfosintàctiques i lexicosemàntiques als textos en prosa (I).	6. Reconeixement del registre emprat i anàlisi de les característiques morfosintàctiques i lexicosemàntiques als textos en prosa (II).	6. Reconeixement del registre emprat i anàlisi de les característiques morfosintàctiques i lexicosemàntiques als textos en prosa (III).	6. Reconeixement del registre emprat i anàlisi de les característiques morfosintàctiques i lexicosemàntiques als textos en prosa (IV).
7. Descripció de l'estructura mètrica i dels principals recursos del llenguatge als textos poètics (I).	7. Descripció de l'estructura mètrica i dels principals recursos del llenguatge als textos poètics (II).	7. Descripció de l'estructura mètrica i dels principals recursos del llenguatge als textos poètics (III).	7. Descripció de l'estructura mètrica i dels principals recursos del llenguatge als textos poètics (IV).
8. Lectura atenta de textos de literatura juvenil o clàssica, adequats a l'edat, els interessos i les necessitats de l'alumnat (I).	8. Lectura atenta de textos de literatura juvenil o clàssica, adequats a l'edat, els interessos i les necessitats de l'alumnat (II).	8. Lectura atenta de textos de literatura juvenil o clàssica, adequats a l'edat, els interessos i les necessitats de l'alumnat (III).	8. Lectura atenta de textos de literatura juvenil o clàssica, adequats a l'edat, els interessos i les necessitats de l'alumnat (IV).
9. Anàlisi de les lectures juvenils o clàssiques: classificació segons el gènere i resum escrit del contingut de l'obra, l'autor/a, els personatges, l'espai i la valoració personal argumentada, com a lector/a receptor/a. La fitxa (I).	9. Anàlisi de les lectures juvenils o clàssiques: classificació segons el gènere i resum escrit del contingut de l'obra, l'autor/a, els personatges, l'espai i la valoració personal argumentada, com a lector/a receptor/a. La fitxa (II).	9. Anàlisi de les lectures juvenils o clàssiques: classificació segons el gènere i resum escrit del contingut de l'obra, l'autor/a, els personatges, l'espai i la valoració personal argumentada, com a lector/a receptor/a. La ressenya (I).	9. Anàlisi de les lectures juvenils o clàssiques: classificació segons el gènere i resum escrit del contingut de l'obra, l'autor/a, els personatges, l'espai i la valoració personal argumentada, com a lector/a receptor/a. La ressenya (II).
10. Lectura i interpretació de fragments o d'obres significatives de les literatures catalana i	10. Lectura i interpretació de fragments o d'obres significatives de les literatures catalana i	10. Lectura i interpretació de fragments o d'obres significatives de les literatures	10. Lectura i interpretació de fragments o d'obres significatives de les literatures catalana i

castellana (I).	castellana (II).	catalana i castellana fins al segle XVIII.	castellana a partir del segle XIX.
11. Contextualització literària de l'obra: autor, conjunt de la seva obra, època (I).	11. Contextualització literària de l'obra: autor, conjunt de la seva obra, època (II).	11. Contextualització literària de l'obra: autor, conjunt de la seva obra, època (III).	11. Contextualització literària de l'obra: autor, conjunt de la seva obra, època (IV).
12. Relació entre l'obra literària i el context historicosocial en què va ser produïda (I).	12. Relació entre l'obra literària i el context historicosocial en què va ser produïda (II).	12. Relació entre l'obra literària i el context historicosocial en què va ser produïda (III).	12. Relació entre l'obra literària i el context historicosocial en què va ser produïda (IV).
13. Producció de textos d'intenció literària seguint indicacions (I).	13. Producció de textos d'intenció literària seguint indicacions (II).	13. Producció de textos d'intenció literària seguint indicacions (III).	13. Producció de textos d'intenció literària seguint indicacions (IV).
14. Elaboració d'opinions pròpies a partir de la comprensió de textos literaris (I).	14. Elaboració d'opinions pròpies a partir de la comprensió de textos literaris (II).	14. Elaboració d'opinions pròpies a partir de la comprensió de textos literaris (III).	14. Elaboració d'opinions pròpies a partir de la comprensió de textos literaris (IV).
		15. Producció espontània de textos literaris (I).	15. Producció espontània de textos literaris (II).

Bloc III: La comunicació literària

Actituds

PRIMER I SEGON CICLE

1. Adquisició de l'hàbit de llegir i participació en activitats en les quals es comuniqui el plaer de llegir.
2. Interès per la lectura com a font d'enriquiment cultural, de plaer personal i d'obtenció de competència comunicativa.
3. Adquisició de criteris personals sobre la literatura, prèvia exposició de les valoracions diverses i dels criteris d'altri per fer-les.
4. Valoració positiva del moviments, les obres i els /les autors/es de la tradició literària com a mostres del patrimoni cultural propi.
5. Valoració de les lectures i apreciació de l'obertura al món que comporten les literatures no pròpies.
6. Valoració de les produccions literàries en llengua catalana i castellana tendint a desenvolupar criteris propis de selecció.
7. Interès i gust per transmetre les idees, els sentiments propis mitjançant textos amb intenció estètica i lúdica.
8. Sensibilització envers els aspectes lúdics i creatius del llenguatge.
9. Actitud crítica raonada.
10. Valoració positiva de les crítiques raonades i respectuoses dels altres.
11. Valoració positiva i respecte per les manifestacions que demostrin formació de criteri propi, tant si coincideix amb el propi com si no.
12. Participació en activitats de caire creatiu que ajudin a formar criteri literari.

BLOC IV

LA LLENGUA I LA SOCIETAT.

Conceptes, Procediments i Actituds.

BLOC IV: La llengua i la societat.

Conceptes de 1r d'ES0

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<p>1. <i>La diversitat lingüística en el món actual.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva.</i> - <i>Principals famílies lingüístiques.</i> - <i>Les llengües romàniques.</i> - <i>Les llengües de l'Estat espanyol.</i> 		<p>1 La diversitat lingüística en el món actual (I).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva. - Principals famílies lingüístiques. Les llengües d'Europa. - Les llengües romàniques: definició, enumeració i distribució geogràfica (I). - Les llengües de l'Estat espanyol: enumeració i espai territorial. 	
<p>2. <i>La variació lingüística. La variació geogràfica.</i></p>	<p>1. Principals dialectes del català: situació, límits i nombre de parlants. Característiques més rellevants que afecten els mots</p>	<p>1. La variació lingüística (I). La variació geogràfica.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llengua i dialecte (I). 	<p>1. Principals dialectes del castellà: situació, límits i nombre de parlants. Característiques més rellevants que afecten els mots</p>

	<p>bàsics. Principals particularitats lingüístiques (assimilacions, metàtesis...)</p> <p>2. El català oriental. Característiques bàsiques.</p> <p>3. El català occidental. Característiques bàsiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - L'idiomecte. - Els prejudicis lingüístics (I). 	<p>bàsics. Principals particularitats lingüístiques (<i>seseo</i>, <i>ceceo</i>, <i>yeísmo</i>, <i>voseo</i>)</p>
--	---	---	---

BLOC IV: La llengua i la societat.

Conceptes de 2n d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<p>1. <i>La diversitat lingüística en el món actual.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Procés de formació i transformació de les llengües.</i> - <i>La realitat plurilingüe de l'Estat espanyol.</i> - <i>L'estatut jurídic de les llengües a les Illes Balears.</i> 	<p>La Llei de normalització lingüística.</p>	<p>1. La diversitat lingüística en el món actual (II).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procés de formació i transformació de les llengües. La llengua com a fet social i dinàmic. - Formació i evolució de les llengües de l'Estat espanyol (I). - L'estatut jurídic de les llengües a les Illes Balears. La Constitució i l'Estatut d'Autonomia (I). 	
<p>2. <i>La variació lingüística: la variació social i estilística.</i></p>	<p>1. Característiques lèxiques pròpies de les varietats socials en català.</p>	<p>1. La variació lingüística (II). La variació social: sexe, edat, grup social (argot) (I).</p> <p>2. La variació estilística.</p> <p>3. Característiques lèxiques pròpies de les varietats socials.</p>	<p>1. Característiques lèxiques pròpies de les varietats socials en castellà.</p>

<p>3. <i>Les llengües en contacte. El conflicte lingüístic.</i></p>		<p>1. El contacte entre llengües (I).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Factors que el determinen (I). - El contacte lingüístic a través de la història. - El conflicte lingüístic (I). Definició.	
---	--	--	--

BLOC IV: La llengua i la societat.

Conceptes de 3r d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<p>1. <i>La diversitat lingüística en el món actual.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Formació i evolució del català i del castellà.</i> - <i>L'àrea lingüística del català i del castellà.</i> 	<p>1. Origen, formació i evolució del català.</p> <p>2. L'àrea lingüística del català.</p>	<p>1. La diversitat lingüística en el món actual (III).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Les llengües romàniques. Enumeració i distribució geogràfica (II). - Formació i evolució de les llengües de l'Estat espanyol (II). - Les llengües de l'Estat espanyol. Situacions lingüístiques especials: l'aranès, l'aragonès i el bable. El basc. 	<p>1. Origen, formació i evolució del castellà.</p> <p>2. L'àrea lingüística del castellà.</p>
<p>2. <i>La variació lingüística. La variació funcional i els registres de la llengua.</i></p>		<p>1. La variació lingüística (III). El registre lingüístic i la funció del llenguatge.</p>	
<p>3. <i>Les llengües en contacte. El conflicte lingüístic.</i></p>		<p>1. El contacte entre llengües (II).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Factors que el 	

	<p>1. Les llengües que han estat en contacte amb el català al llarg de la història.</p>	<p>determinen (II).</p> <ul style="list-style-type: none"> - El contacte català-castellà a través de la història. - El bilingüisme: característiques generals. - El conflicte lingüístic (II). Solucions al conflicte. Conceptes de normalització i substitució (I). 	<p>1. Les llengües que han estat en contacte amb el castellà al llarg de la història.</p>
--	---	---	---

Bloc IV: La llengua i la societat

Conceptes de 4t d' ESO

<i>Ir nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<p>1. <i>La variació lingüística.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Variació geogràfica, social, històrica i funcional..</i> - <i>La llengua estàndard i el registre formal.</i> - <i>El procés d'estandardització.</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Principals dialectes del català. Situació, límits i nombre de parlants. 2. Català oriental. Característiques bàsiques. Català occidental. Característiques bàsiques. 3. Característiques fonètiques, morfològiques i lèxiques pròpies de les varietats socials en català. 4. L'estàndard català. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. La variació lingüística (IV). <ul style="list-style-type: none"> - La variació geogràfica: llengua i dialecte (II). Els prejudicis lingüístics (II). - La variació històrica. - La variació social: sexe, edat i grup social (argot) (II). - La variació funcional. El registre lingüístic i la funció social del llenguatge. El registre formal. - La llengua estàndard. Definició, característiques i funcions. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. L'espanyol actual: els principals dialectes del castellà. Situació i límits. 2. L'espanyol d'Amèrica. 3. Característiques fonètiques, morfològiques i lèxiques pròpies de les varietats socials en castellà. 4. L'estàndard castellà.

	5. El procés d'estandardització del català.	2. El procés d'estandardització. Models.	5. El procés d'estandardització del castellà.
<p>2. <i>Les llengües en contacte.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>L'estatut jurídic de les llengües a les Illes Balears.</i> - <i>Procés de normalització i substitució lingüístiques.</i> - <i>Situació sociolingüística actual.</i> 	<p>1. El tractament del català als diferents estatuts de l'àrea lingüística.</p> <p>2. La normativització del català. L'Institut d'Estudis Catalans. La gramàtica i el diccionari oficials.</p> <p>3. La Llei de normalització lingüística.</p> <p>4. La situació sociolingüística del català.</p>	<p>1. El contacte entre llengües (III).</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'Estatut jurídic de les llengües a les Illes Balears. La Constitució i l'Estatut d'Autonomia (II). <p>2. El conflicte lingüístic (III).</p> <ul style="list-style-type: none"> - El procés de normalització. Normativització i normalització. Diferents models de planificació lingüística (França i Estat espanyol. Bèlgica i Suïssa). - El procés de substitució. Fases. <p>3. Altres conceptes: diglòssia, llengües minoritàries, llengües minoritzades...</p> <p>4. La situació sociolingüística actual. Problemàtica de la substitució lingüística a l'Estat espanyol.</p>	<p>1. La normativització del castellà. <i>La Real Academia de la Lengua Española</i>. La gramàtica i el diccionari oficials.</p> <p>2. La situació sociolingüística a l'àrea lingüística del castellà.</p>

Bloc IV: La llengua i la societat

Procediments

Primer d' ESO	Segon d' ESO	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
	1. Utilització i interpretació de diferents mapes on es representin els processos de formació i evolució de les llengües de l'Estat espanyol (I).	1. Utilització i interpretació de diferents mapes on es representin els processos de formació i evolució de les llengües de l'Estat espanyol (II).	
1. Utilització i elaboració de mapes per localitzar-hi les àrees lingüístiques (I): - Localització en mapes dels territoris on es parlen les diferents llengües romàniques (I). - Localització en mapes de les llengües que es parlen a l' Estat espanyol (I). - Localització en mapes de l' àrea lingüística catalana i castellana (I).		2. Utilització i elaboració de mapes per localitzar-hi les àrees lingüístiques (II): - Localització en mapes del territori on es parla una llengua romànica (II). - Localització en mapes de les llengües que es parlen a l'Estat espanyol (II). - Localització en mapes de l'àrea lingüística catalana i castellana (II).	1. Utilització i elaboració de mapes per localitzar-hi les àrees lingüístiques (III).

2. Identificació de les varietats geogràfiques del català i del castellà (I).			2. Identificació i anàlisi de les varietats geogràfiques del català i del castellà.
	<p>2. Reconeixement i anàlisi del procés de formació i transformació del català i del castellà.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lectura de textos de distintes èpoques adequats a l'edat i als interessos de l'alumnat. - Anàlisi i actualització de textos de diferents èpoques. 		
3. Audició i reconeixement de diferents mostres de varietats dialectals del català i del castellà (I).			3. Audició, reconeixement i anàlisi de diferents mostres de varietats dialectals del català i del castellà (II).
			4. Observació de diferents mitjans de comunicació social per identificar les diverses variants dialectals del català i del castellà.
		3. Reconeixement dels aspectes	

		bàsics de l'origen, la formació i l'expansió del català i del castellà.	
	3. Reconeixement dels aspectes més elementals de la situació legal del català i del castellà a les Illes Balears (I).		5. Reconeixement dels aspectes més elementals de la situació legal del català i del castellà a les Illes Balears (II).
	4. Observació i anàlisi de textos que presenten distintes variacions de la llengua d'acord amb el sexe, l'edat o el grup social dels usuaris/àries (I).		6. Observació i anàlisi de textos que presenten distintes variacions de la llengua d'acord amb el sexe, l'edat o el grup social dels usuaris/àries (II).
4. Detecció de prejudicis lingüístics a partir de textos propers a l'alumnat (I).			7. Detecció i anàlisi de prejudicis lingüístics a partir de textos propers a l'alumnat (II).
		4. Anàlisi i interpretació dels diferents registres d'ús de la llengua (I).	8. Anàlisi i interpretació dels diferents registres d'ús de la llengua (II).
			9. Transformació de textos d'un registre vulgar o col·loquial a un de formal.
			10. Reconeixement dels aspectes

			bàsics de la varietat estàndard que utilitzen els mitjans de comunicació escrita i audiovisual.
			11. Resum-esquema sobre els diferents models d'estandardització.
			12. Identificació i substitució a textos de formes d'argot per altres de la varietat estàndard.
	5. Recopilació de lèxic propi de diferents argots (I).		13. Recopilació de lèxic propi de diferents argots (II).
	6. Estudi de fenòmens derivats del contacte de llengües (I).	5. Estudi de fenòmens derivats del contacte de llengües (II).	14. Estudi de fenòmens derivats del contacte de llengües (III).
	7. Anàlisi de situacions de contacte de llengües des d'un punt de vista diacrònic.	6. Anàlisi de situacions de contacte entre català i castellà des d'un punt de vista diacrònic (I).	15. Anàlisi de situacions de contacte entre català i castellà des d'un punt de vista diacrònic (II).
	8. Reconeixement de situacions de conflicte lingüístic.	7. Identificació i anàlisi de situacions de conflicte lingüístic que s'hagin resolt per la via de la normalització i per la via de la substitució (I).	16. Identificació i anàlisi de situacions de conflicte lingüístic que s'hagin resolt per la via de la normalització i per la via de la substitució (II).

			17. Comparació de diferents models de planificació lingüística..
		8. Identificació de situacions de bilingüisme a partir d'exemples propers a l'alumnat.	18. Identificació de situacions de bilingüisme, diglòssia, llengües minoritàries, llengües minoritzades... a partir d'exemples propers a l'alumnat.
			19. Reconeixement dels aspectes més elementals de la situació sociolingüística de les llengües de l'Estat espanyol.
			20. Comentari crític de la situació sociolingüística actual.

BLOC IV: La llengua i la societat

Actituds

Primer cicle	Segon cicle
<ol style="list-style-type: none"> 1. Valoració de les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva, i com a garantidores de la pervivència d'una comunitat lingüística. 2. Sensibilització per la utilització del català a tots els àmbits. 3. En el cas d'alumnat no catalanoparlant:<ul style="list-style-type: none"> • Esforç per usar el català en el màxim de contextos possibles per tal d'integrar-se lingüísticament a la comunitat. • Respecte cap a l'ús d'altri de la llengua catalana. 4. En el cas d'alumnat catalanoparlant:<ul style="list-style-type: none"> • Esforç per usar el català en el màxim de contextos possibles, fins i tot en casos en què l'interlocutor no sigui de parla catalana. • Actitud d'empatia i de respecte envers les persones de parla no catalana. • Estímul de l'ús progressiu del català als companys no catalanoparlants per tal que vencin la timidesa a l'hora d'usar-lo. 5. Valoració positiva del plurilingüisme i de l'adquisició de la competència comunicativa en més d'una llengua. 6. Respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística i cultural del nostre país i d'altres països.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valoració de les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva, i com a garantidores de la pervivència d'una comunitat lingüística. 2. Sensibilització per la utilització del català a tots els àmbits. 3. En el cas d'alumnat no catalanoparlant:<ul style="list-style-type: none"> • Esforç per usar el català en el màxim de contextos possibles per tal d'integrar-se lingüísticament a la comunitat. • Respecte cap a l'ús d'altri de la llengua catalana. 4. En el cas d'alumnat catalanoparlant:<ul style="list-style-type: none"> • Esforç per usar el català en el màxim de contextos possibles, fins i tot en casos en què l'interlocutor no sigui de parla catalana. • Actitud d'empatia i de respecte envers les persones de parla no catalana. • Estímul de l'ús progressiu del català als companys no catalano parlants per tal que vencin la timidesa a l'hora d'usar-lo. 5. Valoració positiva del plurilingüisme i de l'adquisició de la competència comunicativa en més d'una llengua. 6. Respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística i cultural del nostre país i d'altres països.

<p>7. Valoració de la riquesa que comporta la diversitat interna de la llengua: variants dialectals, socials i generacionals.</p> <p>8. Consciència que la suma de les diferents varietats dialectals configuren una llengua i que cal considerar-les dins d'un pla d'igualtat.</p> <p>9. Interès per conèixer els diversos parlars i respecte pels seus usuaris/àries.</p> <p>10. Conscienciació del fet que un bon domini de l'expressió oral i escrita és essencial en les interrelacions socials.</p> <p>11. Interès per l'estat actual de les llengües catalana i castellana al nostre país.</p>	<p>7. Valoració de la diversitat lingüística en el món: opinió raonada sobre aquesta diversitat.</p> <p>8. Valoració de la riquesa que comporta la diversitat interna de la llengua: variants dialectals, socials i generacionals.</p> <p>9. Consciència que la suma de les diferents varietats dialectals configuren una llengua i que cal considerar-les dins d'un pla d'igualtat.</p> <p>10. Respecte per les variants en la pròpia llengua i opinió raonada sobre la necessitat d'una variant estàndard i d'una normativa comuna.</p> <p>11. Valoració de la varietat estàndard com l'adequada per a determinats àmbits d'ús i com a mitjà d'unitat de la llengua.</p> <p>12. Interès per conèixer els diversos parlars i respecte pels seus usuaris/ - àries.</p> <p>13. Conscienciació del fet que un bon domini de l'expressió oral i escrita és essencial en les interrelacions socials.</p> <p>14. Interès per l'estat actual de les llengües catalana i castellana al nostre país.</p> <p>15. Comprensió raonada de la situació sociolingüística actual a l'àrea lingüística catalana.</p> <p>16. Respecte per les normes legislatives que regulen la convivència de les dues llengües a les Illes Balears i Pitiüses.</p> <p>17. Voluntat de superació d'actituds diglòssiques o falsament bilingües.</p> <p>18. Interès per conèixer la formació i l'evolució d'una llengua.</p>
---	--

BLOC V

LA LLENGUA I ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Conceptes, Procediments i Actituds

Bloc V: La llengua i els mitjans de comunicació.

Conceptes de 1r d' ESO

<i>Primer nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. La interacció de codis verbals i no verbals en la comunicació humana.</i>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Comunicació verbal i no verbal.<ul style="list-style-type: none"> - Característiques i formes de transmissió de la comunicació verbal oral i escrita. - Característiques i formes de transmissió de la comunicació no verbal (visual, mímica, tàctil i acústica). 2. Llengua i imatge. Els missatges mixts:<ul style="list-style-type: none"> - la imatge i el text escrit. - la imatge i la veu. 3. Codis verbals i no verbals en els mitjans de comunicació: la televisió, la ràdio i la premsa.	

		Les tecnologies de la informació i la comunicació.	
<p>4. Els gèneres dels mitjans de comunicació.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gèneres de la premsa: notícia i entrevista. 	<p>1. La premsa en català (I).</p>	<p>1. Els mitjans de comunicació: -concepte - característiques (forma de transmissió, suport, periodicitat, immediatesa...) - finalitats (informar, formar opinió i entretenir)</p> <p>2. Característiques bàsiques de l'ús de la llengua als mitjans de comunicació.</p> <p>3. La premsa (I). Característiques. La premsa diària (seccions i gèneres). Les publicacions periòdiques. Les revistes especialitzades.</p> <p>4. La notícia: definició, estructura, finalitat i estil. La notícia comentada: la crònica.</p> <p>5. L'entrevista: definició, estructura, finalitat i estil.</p>	<p>1. La premsa en castellà (I).</p>
<p>1. El llenguatge del còmic.</p>	<p>1. El còmic en català.</p>	<p>1. El còmic: elements i característiques. Orígens, gèneres (aventures, humorístic, superherois, futuristes...),</p>	<p>1. El còmic en castellà.</p>

		estructura narrativa (el guió, la vinyeta, la seqüència).	
--	--	---	--

Bloc V: La llengua i els mitjans de comunicació.

Conceptes de 2n d' ESO

<i>Primer nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<p>1. <i>Els gèneres dels mitjans de comunicació.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Gèneres de la premsa: reportatge i editorial.</i> - <i>Gèneres de la ràdio i la televisió: característiques específiques.</i> 	<p>1. La ràdio en català (I).</p>	<p>1. La premsa (II).</p> <ul style="list-style-type: none"> - característiques - la premsa diària (seccions i gèneres) - les publicacions periòdiques - les revistes especialitzades <p>2. El reportatge: definició, estructura, finalitat i estil.</p> <p>3. L' editorial:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definició - estructura - finalitat - estil <p>4. La ràdio (I):</p> <ul style="list-style-type: none"> - definició - orígens - mitjans tècnics: locutori, control... - funcions: informar, formar opinió, entretenir, 	<p>1. La ràdio en castellà (I).</p>

	2. La televisió en català (I).	<p>persuadir</p> <ul style="list-style-type: none"> - gèneres: informatius, d'entreteniment i educatius - característiques: interactivitat, instantaneïtat, actualitat... - el llenguatge radiofònic: la paraula, la música, els efectes sonors i el silenci <p>4. La televisió (I):</p> <ul style="list-style-type: none"> - definició - orígens - mitjans tècnics: càmera, micròfons... - funcions: informar, formar opinió, entretenir, persuadir - gèneres: informatius, d'entreteniment i educatius - característiques: interactivitat limitada, impacte psicològic... - el llenguatge televisiu: el llenguatge plàstic (enquadrament, escenografia, muntatge...) i el llenguatge auditiu 	2. La televisió en castellà (I).
2. Les tecnologies de la informació i de la comunicació.		1. Les tecnologies de la informació i de la comunicació (I).	

<p>3. <i>El llenguatge del cinema.</i></p>	<p>1. El cinema en català.</p>	<p>1. El cinema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definició - orígens - mitjans tècnics: càmeres, micros... - gèneres: pel tema –històric, de l'oest, policíac, terror- i per l'estil –naturalista, realista, líric...- - El procés de realització d'una pel·lícula: guió, rodatge i muntatge - El llenguatge cinematogràfic: la imatge, el moviment, la llengua oral, la música, el renou i els efectes sonors especials. 	<p>1. El cinema en castellà.</p>
--	--------------------------------	--	----------------------------------

	<p>3. La televisió en català (II).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definició - orígens - mitjans tècnics - funcions - gèneres - característiques - el llenguatge radiofònic <p>6. Els gèneres informatius radiofònics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - caracterització - tipologia (diari parlat, bolletí informatiu, retransmissions en directe...) <p>7. La televisió (II):</p> <ul style="list-style-type: none"> - definició - orígens - mitjans tècnics - funcions - gèneres - característiques - el llenguatge televisiu <p>8. Els gèneres informatius televisius.</p> <ul style="list-style-type: none"> - caracterització - tipologia: noticiaris, documentals, retransmissions en directe 	<p>3. La televisió en castellà (II).</p>
--	--	---	--

<p>2. <i>Les tecnologies de la informació i de la comunicació.</i></p>		<p>1. Les tecnologies de la informació i de la comunicació (II).</p>	
<p>3. <i>La publicitat. Característiques lingüístiques específiques.</i></p>		<p>1. La publicitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definició - orígens - funcions: persuadir, convèncer, informar <p>2. L’anunci publicitari: elements informatius, connotatius i persuasius. La marca, el logotip i l’eslògan.</p> <p>3. Els recursos expressius de la publicitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - els recursos lingüístics: fònics, morfosintàctics, lèxicosemàntics i retòrics. - Els recursos no lingüístics: color, música, tipografia, ritme. <p>Característiques específiques del missatge publicitari segons el mitjà de transmissió: premsa, ràdio, televisió i Internet.</p>	

		<p>4. Els gèneres televisius d'opinió:</p> <ul style="list-style-type: none"> - caracterització - tipologia: debat, tertúlia, taula rodona <p>4. Els gèneres d'entreteniment a la ràdio i la televisió:</p> <ul style="list-style-type: none"> - caracterització - tipologia: magazín, <i>reality shows</i>, retransmissions esportives 	
<p>2. <i>Les tecnologies de la informació i de la comunicació.</i></p>		<p>1. Les tecnologies de la informació i de la comunicació (III).</p>	

Bloc V: La llengua i els mitjans de comunicació.

Procediments

Primer d' ESO	Segon d' ESO	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
1. Anàlisi dels elements verbals i no verbals en la interpretació de missatges dels distints mitjans de comunicació social (I).	1. Anàlisi dels elements verbals i no verbals en la interpretació de missatges dels distints mitjans de comunicació social (II).	1. Anàlisi dels elements verbals i no verbals en la interpretació de missatges dels distints mitjans de comunicació social (III).	1. Anàlisi dels elements verbals i no verbals en la interpretació de missatges dels distints mitjans de comunicació social (IV).
2. Anàlisi de la teoria de la comunicació als diferents mitjans (I).	2. Anàlisi de la teoria de la comunicació als diferents mitjans (II).	2. Anàlisi de la teoria de la comunicació als diferents mitjans (III).	2. Anàlisi de la teoria de la comunicació als diferents mitjans (IV).
3. Anàlisi de les característiques i finalitats de diferents mitjans de comunicació en català i en castellà.			
4. Reconeixement dels gèneres periodístics d'informació (I).	3. Reconeixement dels gèneres periodístics d'informació (II).	3. Reconeixement dels gèneres periodístics d'informació i d'opinió.	3. Reconeixement dels gèneres periodístics d'informació, d'opinió i d'entreteniment.
5. Anàlisi dels procediments de presentació i selecció de la	4. Anàlisi dels procediments de presentació i selecció de la	4. Anàlisi dels procediments de presentació i selecció de la	4. Anàlisi dels procediments de presentació i selecció de la

informació als diferents mitjans de comunicació (I).	informació als diferents mitjans de comunicació (II).	informació i d'opinió als diferents mitjans de comunicació (I).	informació i de la opinió als diferents mitjans de comunicació (II).
6. Utilització de manera intencionada de diversos codis no verbals com a mitjà d'expressió personal.			
7. Anàlisi i reconeixement del llenguatge utilitzat als diferents mitjans de comunicació (I).	5. Anàlisi i reconeixement del llenguatge utilitzat als diferents mitjans de comunicació (II).	5. Anàlisi i reconeixement del llenguatge utilitzat als diferents mitjans de comunicació (III).	5. Anàlisi i reconeixement del llenguatge utilitzat als diferents mitjans de comunicació (IV).
8. Anàlisi de les característiques de diferents mostres de premsa diària, publicacions periòdiques i revistes especialitzades en català i en castellà (I).	6. Anàlisi de les característiques de diferents mostres de premsa diària, publicacions periòdiques i revistes especialitzades en català i en castellà (II).	6. Anàlisi de les característiques de diferents mostres de premsa diària, publicacions periòdiques i revistes especialitzades en català i en castellà (III).	
9. Recerca i selecció de notícies a la premsa escrita (I).	7. Recerca i selecció de notícies a la premsa escrita (II).	7. Recerca i selecció de notícies a la premsa escrita (III).	
10. Anàlisi i producció de notícies, cròniques i entrevistes.	8. Anàlisi i producció de reportatges i editorials.	8. Anàlisi i producció d'articles d'opinió, cartes a la direcció i crítiques o ressenyes.	

11. Anàlisi de diferents còmics. Identificació del seu llenguatge.			
12. Producció de textos amb combinació de codis verbals i no verbals (còmics, cartells, auques...) (I).		9. Producció de textos amb combinació de codis verbals i no verbals (còmics, cartells, auques...) (II).	
	9. Audició de programes radiofònics i anàlisi de les característiques específiques del llenguatge radiofònic (I).	10. Audició de programes radiofònics i anàlisi de les característiques específiques del llenguatge radiofònic (II).	6. Audició de programes radiofònics i anàlisi de les característiques específiques del llenguatge radiofònic (III).
	10. Producció d'un espai radiofònic de lliure elecció.	11. Producció d'un espai radiofònic de caire informatiu.	7. Producció d'un espai radiofònic d'opinió.
	11. Anàlisi de les característiques específiques del llenguatge televisiu (I).	12. Anàlisi de les característiques específiques del llenguatge televisiu (II).	8. Anàlisi de les característiques específiques del llenguatge televisiu (III).
	12. Producció d'un espai televisiu de lliure elecció.	13. Producció d'un espai televisiu de caire informatiu.	9. Producció d'un espai televisiu d'opinió.
			10. Producció d'un espai televisiu d'entreteniment.

	13. Distinció dels procediments narratius utilitzats en el cinema i la televisió (I).	14. Distinció dels procediments narratius utilitzats en el cinema i la televisió (II).	11. Distinció dels procediments narratius utilitzats en el cinema i la televisió (III).
	14. Visualització de seqüències on apareguin diferents mostres de llenguatge cinematogràfic.		
	15. Consulta de la cartellera cinematogràfica i classificació en gèneres de les pel·lícules.		
	16. Elaboració d'un guió cinematogràfic a partir de diferents propostes (contes, novel·les, notícies...) (I).		12. Elaboració d'un guió cinematogràfic a partir de diferents propostes (contes, novel·les, notícies...) (II).
	17. Dramatització filmada de guions de producció pròpia.		
		15. Anàlisi crítica dels procediments retòrics verbals i no verbals en els missatges publicitaris.	
		16. Elaboració d'una campanya	

		publicitària en els diferents mitjans de comunicació.	
			13. Anàlisi crítica dels procediments de persuasió segons els mitjans de comunicació.
			14. Debat sobre un tema prèviament consensuat i preparat.
			15. Confecció i realització d'una enquesta i posterior anàlisi dels resultats.
	18. Utilització d'Internet com a font de comunicació i d'informació (correu electrònic, premsa digital...) (I).	17. Utilització d'Internet com a font de comunicació i d'informació (correu electrònic, premsa digital...) (I).	16. Utilització d'Internet com a font de comunicació i d'informació (correu electrònic, premsa digital...) (I).

Bloc V: La llengua i els mitjans de comunicació.

Actituds

PRIMER I SEGON CICLE

1. Reconeixement de la importància dels mitjans de comunicació en la configuració de creences i valors.
2. Rebuig de manifestacions que mostrin prejudicis i valoracions classistes, racistes o sexistes en els mitjans de comunicació.
3. Actitud crítica envers els mecanismes de manipulació ideològica i informativa.
4. Valoració dels mitjans de comunicació com a fonts d'informació, formació i diversió.
5. Comprensió de la importància dels mitjans de comunicació com a vehicles per a la llibertat d'expressió.
6. Interès pels codis dels mitjans de comunicació i pel seu ús.
7. Valoració de la llengua estàndard com a element unificador als diferents mitjans de comunicació.
8. Manifestació de criteri propi independent (i coincident o no) del dels altres.
9. Respecte per l'expressió de les opinions alienes, coincidents o no amb la pròpia.
10. Valoració positiva de la lectura de la premsa escrita.
11. Valoració del contrast d'informació entre diferents mitjans de comunicació.
12. Presa de consciència de la importància de la recerca d'informació a la premsa escrita.
13. Actitud crítica raonada envers les informacions i les opinions transmeses pels diferents mitjans de comunicació.

14. Sensibilització davant els missatges publicitaris que poden incitar a un consumisme desmesurat i nociu per a la persona.
15. Interès per ampliar les opcions personals del temps d'oci.
16. Adquisició d'una visió crítica del món cinematogràfic, de les pel·lícules i dels missatges rebuts.
17. Interès per les tecnologies de la informació i de la telecomunicació, i actitud crítica envers el seu ús.

BLOC VI

LA LLENGUA COM A MITJÀ D'ADQUISICIÓ DE NOUS APRENENTATGES

Conceptes, Procediments i Actituds

Bloc VI: La llengua com a mitjà d'adquisició de nous aprenentatges.

Conceptes de 1r d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<i>1. Reculls lèxics: tipus de diccionaris.</i>	1. L'ordenació alfabètica en català 2. Els diccionaris generals, bilingües i enciclopèdics en català.	1. El diccionari. Utilitat i organització. - L'ordenació alfabètica. - Parts. Abreviatures més usuals. - Accepcions. - La definició. 2. Tipus de diccionaris: generals, bilingües i enciclopèdics. 3. Altres obres de consulta (biografies, monografies...).	1. L'ordenació alfabètica en castellà. 2. Els diccionaris generals, bilingües i enciclopèdics en castellà.
<i>2. Tècniques de treball intel·lectual: lectura comprensiva, presa d'apunts, subratllat, esquema, resum.</i>		1. Tècniques de treball intel·lectual (I): - la lectura comprensiva. Concepte. Fases. Les anotacions. Idees principals i secundàries. La intencionalitat del text. - Presa d'apunts. Concepte. Idees clau. Abreviatures més habituals.	

		<ul style="list-style-type: none"> - Subratllat. Idees principals. - L'esquema. Concepte i característiques (I). - El resum. Concepte. Fases (I).	
--	--	--	--

Bloc VI: La llengua com a mitjà d'adquisició de nous aprenentatges.

Conceptes de 2n d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
1. <i>Reculls lèxics: diccionaris especialitzats.</i>	1. Els diccionaris de sinònims i antònims, refranys, locucions i dubtes en català.	1. El diccionari. Significat general i significat contextual. Significat propi i figurat. 2. 2. Diccionaris especialitzats: sinònims i antònims, refranys, locucions i dubtes.	1. Els diccionaris de sinònims i antònims, refranys, locucions i dubtes en castellà.
2. <i>Tècniques de treball intel·lectual: resum, esquema.</i>		1. Tècniques de treball intel·lectual (II). - L'esquema. Concepte i característiques (II). Tipus. - El resum. Concepte. Fases (II).	

Bloc VI: La llengua com a mitjà d'adquisició de nous aprenentatges.

Conceptes de 3r d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<p>1. <i>Tècniques de treball intel·lectual.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Les fonts d'informació de la vida quotidiana.</i> - <i>L'ajut de la informàtica en l'adquisició de nous aprenentatges.</i> 	<p>1. Els diccionaris de modismes, de neologismes, ideològics i ortogràfics en català.</p> <p>2. Els diccionaris específics en català.</p> <p>3. Les revistes especialitzades en català.</p>	<p>1. Els diccionaris de neologismes, ideològics i ortogràfics.</p> <p>2. La recerca d'informació (I).</p> <ul style="list-style-type: none"> - La biblioteca. Tipus i característiques. Funcionament. Els fitxers per autors, obres i matèries. - L'hemeroteca. - La fitxa bibliogràfica. - Els diccionaris específics (literaris, d'art, de filosofia...). - Les revistes especialitzades. - La premsa diària. - Les enciclopèdies. - Els mitjans de comunicació audiovisual. - Altres (entrevistes personals, fulls informatius...). <p>3. L'ajut de la informàtica en l'adquisició de nous aprenentatges.</p>	<p>1. Els diccionaris de neologismes, ideològics i ortogràfics en castellà.</p> <p>2. Els diccionaris específics en castellà.</p> <p>3. Les revistes especialitzades en castellà.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Internet. - CD-ROM - Videoconferència. <p>4. La presentació de la informació.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tractament informàtic de textos (I). - Els correctors ortogràfics (I).	
--	--	--	--

Bloc VI: La llengua com a mitjà d'adquisició de nous aprenentatges.

Conceptes de 4t d' ESO

<i>1r nivell de concreció</i>	Català (específics)	Conceptes comuns	Castellà (específics)
<p>1. <i>Tècniques de treball intel·lectual.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Recerca d'informació.</i> - <i>Nous suports i canals de la informació: CD-ROM, Internet.</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Els diccionaris específics en català (II). 2. Les revistes especialitzades en català (II). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. La recerca d'informació (II). <ul style="list-style-type: none"> - La biblioteca. - L'hemeroteca. - La fitxa bibliogràfica. - Els diccionaris específics. - Les revistes especialitzades. - La premsa diària. - Les enciclopèdies. - Mitjans de comunicació audiovisual. - Altres (entrevistes personals, fulls informatius...). 2. L'ajut de la informàtica en l'adquisició de nous aprenentatges (II). <ul style="list-style-type: none"> - Internet. - CD-ROM. - Videoconferència. - Mètodes d'autoaprenentatge. 3. La presentació de la informació. <ul style="list-style-type: none"> - Tractament informàtic de 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Els diccionaris específics en castellà (II). 2. Les revistes especialitzades en castellà (II).

		textos (II). - Els correctors ortogràfics (II). - Els traductors.	
--	--	---	--

Bloc VI: La llengua com a mitjà d'adquisició de nous aprenentatges.

Procediments

Primer d' ESO	Segon d' ESO	Tercer d' ESO	Quart d' ESO
1. Domini de l'ordre alfabètic amb totes les particularitats (I).	1. Domini de l'ordre alfabètic amb totes les particularitats (II).		
2. Localització d'un mot al diccionari segons l'encapçalament i peu de pàgina (I).	2. Localització d'un mot al diccionari segons l'encapçalament i peu de pàgina (II).		
3. A partir de paraules que tinguin morfemes flexius o derivatius diversos, identificació de la seva entrada al diccionari.	3. A partir de paraules que tinguin morfemes flexius o derivatius diversos, identificació de la seva entrada al diccionari.		
4. Reconeixement de les diferents parts d'un article de diccionari (I).	4. Reconeixement de les diferents parts d'un article de diccionari (II).		
5. Interpretació de les abreviatures de diccionari més	5. Interpretació de les abreviatures de diccionari més		

usuals (I).	usuals (II).		
6. Reconeixement de les diferents maneres de definir un mot (I).	6. Reconeixement de les diferents maneres de definir un mot (II).		
7. Distinció i aplicació de les diverses accepcions d'un mot segons el context (I).	7. Distinció i aplicació de les diverses accepcions d'un mot segons el context (II).		
8. Coneixement i utilització dels diferents tipus de diccionaris: generals, bilingües i enciclopèdics.	8. Coneixement i utilització dels diferents tipus de diccionaris: sinònims i antònims, refranys, locucions i dubtes.	1. Coneixement i utilització dels diferents tipus de diccionaris (I).	1. Coneixement i utilització dels diferents tipus de diccionaris (II).
	9. Identificació de les diferents maneres de localitzar un modisme, un refrany o una frase feta en els diccionaris especialitzats.		
9. Utilització del diccionari com a ajut a l'ortografia, la classificació gramatical i l'ús precís (I).	10. Utilització del diccionari com a ajut a l'ortografia, la classificació gramatical i l'ús precís (II).	2. Utilització del diccionari com a ajut a l'ortografia, la classificació gramatical i l'ús precís (III).	2. Utilització del diccionari com a ajut a l'ortografia, la classificació gramatical i l'ús precís (IV).
10. Planificació i ús d'altres obres de consulta com a font d'informació (I).	11. Planificació i ús d'altres obres de consulta com a font d'informació (II).	3. Planificació i ús d'altres obres de consulta com a font d'informació (III).	3. Planificació i ús d'altres obres de consulta com a font d'informació (IV).

11. Lectura silenciosa comprensiva de textos de tipus divers (I).	12. Lectura silenciosa comprensiva de textos de tipus divers (II).	4. Lectura silenciosa comprensiva de textos de tipus divers (III).	4. Lectura silenciosa comprensiva de textos de tipus divers (IV).
12. Lectura expressiva: velocitat, ritme o captació dels elements de puntuació, detecció de dificultats lèxiques (I).	13. Lectura expressiva: velocitat, ritme o captació dels elements de puntuació, detecció de dificultats lèxiques (II).	5. Lectura expressiva: velocitat, ritme o captació dels elements de puntuació, detecció de dificultats lèxiques (III).	5. Lectura expressiva: velocitat, ritme o captació dels elements de puntuació, detecció de dificultats lèxiques (IV).
13. Lectura d'assimilació: reconeixement del tipus de text, del tema tractat, de les idees principals i secundàries...(I).	14. Lectura d'assimilació: reconeixement del tipus de text, del tema tractat, de les idees principals i secundàries...(II).	6. Lectura d'assimilació: reconeixement del tipus de text, del tema tractat, de les idees principals i secundàries...(III).	6. Lectura d'assimilació: reconeixement del tipus de text, del tema tractat, de les idees principals i secundàries...(IV).
14. Contextualització prèvia o posterior a la lectura: reflexió sobre les informacions aportades, assimilació en funció dels coneixements previs de l'alumnat i ampliació d'aquests coneixements amb les explicacions del professorat, per tal d'augmentar el camp de la comprensió general (I).	15. Contextualització prèvia o posterior a la lectura: reflexió sobre les informacions aportades, assimilació en funció dels coneixements previs de l'alumnat i ampliació d'aquests coneixements amb les explicacions del professorat, per tal d'augmentar el camp de la comprensió general (II).	7. Contextualització prèvia o posterior a la lectura: reflexió sobre les informacions aportades, assimilació en funció dels coneixements previs de l'alumnat i ampliació d'aquests coneixements amb les explicacions del professorat, per tal d'augmentar el camp de la comprensió general (III).	7. Contextualització prèvia o posterior a la lectura: reflexió sobre les informacions aportades, assimilació en funció dels coneixements previs de l'alumnat i ampliació d'aquests coneixements amb les explicacions del professorat, per tal d'augmentar el camp de la comprensió general (IV).
15. Formulació de preguntes sobre el contingut de la lectura (I).	16. Formulació de preguntes sobre el contingut de la lectura (II).	8. Formulació de preguntes sobre el contingut de la lectura (III).	8. Formulació de preguntes sobre el contingut de la lectura (IV).

16. Identificació d'elements externs clau d'un text: títol, paràgrafs, estructura externa...(I).	17. Identificació d'elements externs clau d'un text: títol, paràgrafs, estructura externa...(II).	9. Identificació d'elements externs clau d'un text: títol, paràgrafs, estructura externa...(III).	9. Identificació d'elements externs clau d'un text: títol, paràgrafs, estructura externa...(I).
17. Presa periòdica d'apunts a partir de les explicacions del professorat o d'intervencions orals dels/les companys/es (I).	18. Presa periòdica d'apunts a partir de les explicacions del professorat o d'intervencions orals dels/les companys/es (II).	10. Presa periòdica d'apunts a partir de les explicacions del professorat o d'intervencions orals dels/les companys/es (III).	10. Presa periòdica d'apunts a partir de les explicacions del professorat o d'intervencions orals dels/les companys/es (IV).
18. Identificació de les idees clau d'un text mitjançant la tècnica del subratllat (I).	19. Identificació de les idees clau d'un text mitjançant la tècnica del subratllat (II).	11. Identificació de les idees clau d'un text mitjançant la tècnica del subratllat (III).	11. Identificació de les idees clau d'un text mitjançant la tècnica del subratllat (IV).
19. Comparació d'un text amb una esquematització del mateix text feta pel professorat (I).	20. Comparació d'un text amb una esquematització del mateix text feta pel professorat (II).		
	21. Observació i comparació de diferents tipus d'esquema a partir d'un mateix tema.		
20. Reconeixement en un text de les idees esquematitzables (I).	22. Reconeixement en un text de les idees esquematitzables (II).		
21. Esquematització de les idees o	23. Esquematització de les idees o	12. Esquematització de les idees o	12. Esquematització de les idees o

informacions principals d'un text (I).	informacions principals d'un text (II).	informacions principals d'un text (III).	informacions principals d'un text (IV).
22. Elaboració d'un resum a partir de les idees principals d'un text (I).	24. Elaboració d'un resum a partir de les idees principals d'un text (II).	13. Elaboració d'un resum a partir de les idees principals d'un text (III).	13. Elaboració d'un resum a partir de les idees principals d'un text (IV).
		14. Visita guiada a algunes biblioteques i coneixement de les normes de comportament (I).	14. Visita guiada a algunes biblioteques i coneixement de les normes de comportament (II).
		15. Coneixement de les normes de funcionament de les biblioteques, amb especial atenció a la consulta i l'ús de les fitxes bibliogràfiques (I).	15. Coneixement de les normes de funcionament de les biblioteques, amb especial atenció a la consulta i l'ús de les fitxes bibliogràfiques (II).
		16. Recerca i selecció d'informació, d'un tema proposat pel professorat, a partir de la consulta de fitxers bibliogràfics i posterior reelaboració de la informació obtinguda(I).	16. Recerca i selecció d'informació, d'un tema proposat pel professorat, a partir de la consulta de fitxers bibliogràfics i posterior reelaboració de la informació obtinguda (II).
		17. Coneixement de les normes de funcionament de les	17. Coneixement de les normes de funcionament de les

		hemeroteques (I).	hemeroteques (II).
		18. Recerca i selecció a les hemeroteques d'informacions extretes de publicacions periòdiques (I).	18. Recerca i selecció a les hemeroteques d'informacions extretes de publicacions periòdiques (II).
		19. Utilització de la xarxa d'Internet com a eina de consulta i font d'informacions diverses (I).	19. Utilització de la xarxa d'Internet com a eina de consulta i font d'informacions diverses (II).
		20. Utilització d'informació en suport CD-ROM (I).	20. Utilització d'informació en suport CD-ROM (II).
			21. Utilització d'algun mètode d'autoaprenentatge de llengües.
		21. Maneig del processador informàtic de textos com a eina per a l'elaboració, la correcció i la transcripció textuals (I).	22. Maneig del processador informàtic de textos com a eina per a l'elaboració, la correcció i la transcripció textuals (II).
		22. Ús de bases de dades com a complement de treballs d'investigació acadèmica (I).	23. Ús de bases de dades com a complement de treballs d'investigació acadèmica (II).

		23. Utilització dels correctors ortogràfics (I).	24. Utilització dels correctors ortogràfics (II).
			25. Aplicació correcta del traductors informàtics.

Bloc VI: La llengua com a mitjà d'adquisició de nous aprenentatges.

Actituds

PRIMER I SEGON CICLE

1. Valoració de la llengua com a suport documental i com a font d'informació i coneixement.
2. Reconeixement de la importància de l'ús de les diverses fonts d'informació.
3. Precisió i rigor en la recerca i en la reelaboració de la informació.
4. Interès per l'hàbit de consulta dels recursos que faciliten l'accés a la informació.
5. Reconeixement de la importància de la llengua com a recurs per organitzar els coneixements adquirits en les diferents àrees del currículum: demanda d'aclariments terminològics, consulta a diccionaris i enciclopèdies, lectura per informar-se, ampliació d'informació utilitzant altres fonts...
6. Interès per la recerca habitual d'informació en textos escrits.
7. Adquisició de l'hàbit d'accés a la biblioteca d'aula, a la biblioteca de centre, a la biblioteca pública i a l'hemeroteca.
8. Consciència de la necessitat de conèixer les normes i convencions de funcionament d'una biblioteca.
9. Respecte per les normes que regulen el préstec de llibres en institucions públiques.
10. Respecte als llibres, tant els de propietat personal com els de propietat col·lectiva.

11. Valoració de la importància de la premsa com a suport a la informació.
12. Interès per la lectura del periòdic per cercar-hi una informació concreta i per assabentar-se sobre el que esdevé d'important a l'entorn o en països llunyans.
13. Adquisició de l'hàbit de consulta de diferents tipus de diccionaris.
14. Presa de consciència de la importància personal, social, cultural i acadèmica de l'ús adequat dels hàbits de treball.
15. Interès per l'ús dels recursos informàtics i de les telecomunicacions com a facilitadors de la tasca de recerca i manipulació de la informació.
16. Valoració de la llengua com a base per a l'organització dels coneixements i l'expressió del propi pensament.